ԺԼ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4512 1900 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20, 2 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1901 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ՌԱՄԱԶԱՆ 1318 ԺԼ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4512

درعلیه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سی اداره خانه سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	15

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

[illegible] կը վերադարձուին:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Դպրոցներու վերաբացումը.— Նոր մանկապարտէզ.— Իգական սեռի անխնամ կրթութիւնը.— Սմբատ վարդապետի մեկնումը.— Երեսի վրայ մնացած գիւղեր.— Վանական յեղում.— Տնտեսական տագնապ.— Վերահաս ձմեռ.— Կանխահաս ամուսնութիւններ։

Ա.

Շ. ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 30 Նոյ.

Թղթակցի մը համար, յիրաւի շատ ծանր է, և տխուր պարտաւորութիւն մըն է միանգամայն տխուր լուրերու արձագանգը դառնալ շատ անգամ. և հակադարձաբար խիստ հաճելի պարտք մըն է ստորագրել սփոփիչ լուրերու և տեղեկութիւններու փունջ մը։ Թղթակցին համար, իր անունը թերթին մէջ գրուած տեսնելէն աւելի կ'արժէ այն գոհունակութեան չէնքը՝ զոր յօդուածին կամ թղթակցութեան ընթերցողները կը գտնեն իրենց ձայնին ելեւէջներուն մէջ, երբ ուրախ լուր մը կը պարզուի հոն։ Ինծի համար, Գարահիսարի կրթական գործին անցեալ վիճակը պարզող Արեւելքի 4421 թիւին մէջ գրած յօդուածէս վերջ, հիմա նուազ տխրանք ու քիչ մը սփոփարար լուրեր տալ վարժարանական խնդրոյ մասին՝ քաղցր է։

Զուգելով առանց գործնականին թափանցելու, շօշափելի ապացոյցներ տեսնելու, փայլուն յոյսեր մէջտեղ դնել մեր վարժարաններուն բարեկարգութեան վերաբերմամբ, այս տարեշրջանին սկիզբը՝ լաւծ էր ցարդ. բայց այսօր, կրնանք կերպով մը այս մէկ քանի ամսուան ընթացքէն հետեւցնել իր վիճակը։ Անցեալ տարուան պէս, առանց մասնաւոր տեսուչի, Ս. Էֆ. Պետրոսեանի տնօրէնութեան տակ, ուսուցչական ժողովը կը կառավարէ դպրոցի ներքինը, բարոյական մասը, աւելի կազմակերպեալ ուղղութեամբ մը։ Որչափ որ տնօրէն մը պակասը զգալի է միշտ, այսուհանդերձ ուսուցչական ժողովի օգտակար գործունէութիւնը տեսնելով՝ պահ մը կը համակերպինք հոգաբարձութեան այն առարկութեան, որով կ'ուզէին հաւատացնել թէ առ այժմ, թէ գէթ այս տարուան համար կարելի էր գոհանալ առ ձեռն միջոցներով, քանի որ վարժարանը չէր կրցած հասցնել կարգ մը, որուն տրուելիք բարձր դասաւանդութիւնը հաւասար էր տեսուչ մասնագէտի մը վճարուելիք բարձր թոշակին։ Այս տարի, եթէ կրցանք գոհանալ ներկայ ոյժերով, յառաջիկային ապահովաբար դարձեալ պէտքը պիտի տեսնենք տեսուչի մը և կանոնաւոր պայմանագրեալ ուսուցչական խումբի մը, որով, քանի մը տարի վարժապետի հրաժարելու կամ ընտրուելու պէս բաներ չպիտի լսեն մեր ականջները։ Խղճամիտ ուսուցիչներ ունինք, հետեւաբար ամէն վստահութիւն կրնանք ունենալ իրենց կողմէ ցոյց տրուած ու տրուելիք մեթոտաւոր յառաջդիմութեան ջանքերուն վրայ. քիչ մը կամք միայն՝ պիտի գայ զօրացնել դատարկ նիւթականը։ Այսօրուան բարեկարգ վարժարանը, որ եւ է երաշխիք չընծայեր միւս տարուան իր կանոնաւորութեան՝ եթէ հեռատես ջանքեր ու հասութաբեր գործունէութեան հետ արդիւնալից աշխատութիւններ պակսին։ Փորձուած կէտ մըն է որ, երբ հոգաբարձութիւնները ներկային չընտրեցին յաջորդը, շարունակելի յաջողութիւն մը ունենալու տեսակէտով, կը տուժեն միշտ, ու, նորէն կը ստիպուին վերսկսիլ այբ բեն գիմէն՝ ընդհատ ընդհատ վերադարձներ ընելու համար հետզհետէ։ Քանի որ յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին դեռ բաւական միջոց ունինք, կրնանք երկար բարակ ծեծել այս խնդիրը, խորհիլ նոր նոր միջոցներ, աւելի օգտակար, աւելի շինիչ ընելու գալիք տարին մեր մանուկներուն։ Առաջին աչքառու կէտը պիւտճէի խնդիրն է։ Ինչպէս հոգաբարձութեան անդամներէն մէկ քանին յղացած են, դպրոցը ազատելու համար մաս մաս Թաղ. Խորհուրդէն առնուելիք նպաստէն(*) մէկ անդամէն պահանջել այդ գումարը տոկոսի դնելու և ի ձեռին պատրաստ դրամ ունենալու համար, խստութիւն բանեցնել թոշակներու գանձման՝ ի հարկին գանցառուները վռնտելով, դասատուներուն հետ պայմանաւորուիլ, որպէս զի հրաժարման անտեղիութիւններ չպատահին։ Ահա երեք գլխաւոր կէտեր, զորս պէտք է ուշադրութեան առնէ հոգաբարձութիւնը՝ եթէ կ'ուզէ ապահովել յառաջիկայ յաջողութիւնը։ Ու եթէ քիչ մը անպատեհ չերեւար, անկեղծօրէն խորհուրդ կու տանք հոգաբարձութեան անդամներէն մէկ-երկու անտարբերներուն՝ կա՛մ խսպառ հրաժարիլ իրենց պաշտօնէն և կա՛մ քիչ մը աւելի հոգածու ըլլալ, այնպէս, ինչպէս իրենց ընկերները կ'ըլլան։ Այս է շիտակ կերպը, յօգուտ հայ մանկտւոյն։

* * *

Երեսունի չափ մանուկներ երջանիկ են հիմա մանկապարտէզի դրութեամբ։ Կարմրուկ գոգնոցները հագած կը տեսնես հոս հոն։ Ասոնք, իրենց ուրախ զուարթ զգացումներով, հարկաւ նախանձը պիտի շարժեն իրենց շրջանակէն դուրս, բոլոր այն փոքրիկ մանուկներուն, որոնք խսպառ զրկուած են դպրոցական տաքուկ շունչէն, և անոնց՝ որոնք թէեւ առաջիններուն բաղդատմամբ քիչ մը աւելի երջանիկ՝ բայց վերջիններուն բաղդատմամբ խղճալի են պարզապէս, ի վիճակի ըլլալով հնազանդիլ վարժապետական սաստող հրամանին, մինչեւ իրիկուն, իրենց այդ խաղի կեանքին մէջ, դաժանաբար անխօս անշշուկ մարդամեքենաներ ըլլալով։ Առաջին ձեռներեցութիւնը որ ծնունդ տուաւ մանկապարտէզի գեղեցիկ դրութեան Գարահիսար մուտքին, չենք կրնար յոռետես ըլլալ, թէ իր շարունակութիւնը ու հետեւողները պիտի ունենայ աւելի ընդարձակ շրջանի մը մէջ օգտակար ըլլալու Գարահիսարցիներուն. եթէ հիմա միայն 30 տղաք կ'օգտուին անկէ, աներկբայ ենք որ, ընդհուպ անոնց թիւը պիտի բազմապատկուի, երեքպատիկ, քառապատիկ կամ աւելի։ Իսկ թէ ի՛նչ պայմաններ կ'երաշխաւորեն մանկապարտէզի գոյութիւնը, հարկ կը տեսնեմ հոս յիշել։ Գործին ամէնէն շատ աշխատողը եղած է Ս. Էֆ. Պետրոսեան՝ որուն տարիներէ հետէ, բուռն փափաքն էր մանկապարտէզ մը հաստատել այս քաղաքին մէջ, և որ ջանք չէ խնայած այդ գաղափարին գործնականացումին մէջ։ Խնամակալութիւն մը կազմուած է պատուաւոր ազգայիններէ բաղկացած, որոնցմէ է նաեւ Սերովբէ Էֆ.։ Ասոնք ամէնքն ալ ջերմապէս փարած են իրենց պաշտօնին։ Մանկապարտիզպանուհին, Տիկին Եպրաքսէ Գափէճեան, Տիկին Մատաթեանի աշակերտուհիներէն Տիկին Մարիայի աշակերտած է։ Մանկապարտէզը, իր բառարանին մէջ ձրի բառ չունի. սակայն, որպէս զի տարեկան 5 մէճիտ վճարելու անկարող, կամ բոլորովին աղքատ ծնողքներու զաւակներն ալ այս հանրային շնորհքէն չզրկուին, որոշած է Պատ. Խնամակալութիւնը, որ կարող աշակերտներու յատկացեալ թոշակներէն վերջ, զանազան նուիրատուութիւններով, կամ այս ինչ կամ այն ինչ անձին ձեռնտուութեամբ, 5 մէճիտի գումար մը հայթայթուելէն անմիջապէս վերջ՝ աղքատ մը ընդունին, և այսպէս շարունակաբար, որով տարուան մէջ 10-20 հատ կամ աւելի աղքատներ պիտի միան մանկապարտէզին մէջ։ Արդէն իսկ, առաջին Պատ. Խնամակալութեան անդամները, իրենց անձնական նուէրով յուսալից սանուհի մը դրած են մանկապարտէզ՝ աղջկանց վարժարանէն առնելով։ Ասով նպատակ ունեցած են տեղացի օգնական մանկապարտիզպանուհի մը պատրաստել տեղական միջոցներով, ի վերջոյ պէտք մը լրացուցած ըլլալու համար։ Մանկապարտէզին բացումը ամսոյս սկիզբը տեղի ունեցաւ, յակամայից քիչ մը ուշ, մանկապարտիզպանուհիներու բանակցութեանց երկարելուն պատճառաւ. և այս ամսուան մէջ աշակերտներու թիւը զգալի աճում առած է։ Դժբախտաբար, ինչպէս չունինք ընդարձակ շէնք մը մանչերու համար, աղջիկներու համար, անանկ ալ, և ինչ որ աւելի արգահատելի է, չունինք ուրիշ գէշ աղէկ շէնք մըն ալ մանկապարտէզի համար։ Եւ ահա ասոր համար է որ քաղաքամէջի տուներէն մէկը վարձուած է, կեդրոնական տեղ մը ըլլալու հանգամանքով, պզտիկներու երթեւեկի դիւրութեան համար։ Շ. Գարահիսարի Հայոց չորս թաղերը երկու մասի կը բաժնուին բաւական հեռու իրարմէ. վերի, միջին և վարի թաղերը բերդին ստորոտն են, քաղաքին հարաւային կողմը՝ իսկ պարտէզի թաղը հիւսիսային կողմը Ս. Սարգիս լերան, Դայեա Պաշիի ստորոտը. այս է պատճառը, որ հանրային շէնք կառուցանելու յարմար տեղ մը չունինք, վասն զի եթէ մէկ թաղին մէջ շինեմ՝ միւս թաղեցիներուն համար դժուարութիւն կայ, մանաւանդ ձմեռը, երբ մեր քաղաքը ցեխի ծով կը դառնայ։ Մեթոտաւոր նախակրթութիւն։

Թէ ինչո՞ւ այսքան հաճոյքով կ'արձանագրենք Մանկապարտէզի բացումը,

Այն անգիտակ օգտակարութիւնը, զոր կ'ըմբռնեն հայրեր, իրիկուընէ իրիկուն իրենց տղոց մանկական թոթով բերնէն թռած աղուոր բառերն ու գոյներն են, խաղերն են. ասկէ անդին չանցնիր իրենց ըմբռնումը մանկապարտէզին նկատմամբ։ Ասկէց վերջ, անշուշտ, աւելի գիտակ կ'ըլլան Ֆրէօպէլի դրութեան գործնական օգտակարութեան։

Խաղի հետ դաս։

* * *

Մանչերու վարժարանին հետզհետէ կանոնաւորուիլը ու մանկապարտէզին բացումը արձանագրելէն վերջ, կը խորհիմ թէ ինչպէս որակեմ իգական սեռին անխնամ կրթութիւնը, կը մտածեմ թէ ինչո՞ւ այս կարգին, քանի մը ուրախ բաներ չունենայի գրելու աղջկանց վարժարանին համար ալ։ Նախ հարց մը կ'ելլէ մեր առջեւ, թէ իրօք ունի՞նք աղջկանց վարժարան մը՝ ուրկէ իրաւունք ունենայինք յուսալ օգտակարութիւն մը։ Ժխտական է պատասխանը՝ թէեւ ոմանք, լաւատեսներ, հակառակը հաստատեն, վասն զի իրաւ է թէ անունով աղջկանց վարժարան մը ունինք։ Իգական սեռի այս յետադիմութեան պատճառները մէկէ աւելի են։ Աղջկանց վարժարանին հանդէպ եղած ցուրտ վերաբերումն, հայրերու կողմէն, առաջին և գլխաւոր շարժառիթն է այդ մասին եղած անփութութեան։ Մինչդեռ անոր փայլը համարուելու էին զարգացեալ օրիորդները, ըստ կարի հասակաւոր, տարաբաղդաբար անոնք ուսումէն աւելի նախասիրած, յաճախ իրենց կամքին հակառակ, ունին տան գործը և վաստակը։ Այն պարագային, երբ քանի մը տարի շարունակելէ յետոյ դպրոցը, անոնք ընթացաւարտ ըլլալու կը մօտենան, ահա ծնողաց ձեռքերը կը քաշեն կը հանեն զանոնք դպրոցէն՝ ու կը խոնարհեցնեն Ֆէրին (գործաւեղանին) ու ջահրային առաջ։ Հոս աղջիկներն ալ վստահալոր են մանչերու չափ (հասկցաք հարկաւ թէ հարուստները չեմ ակնարկեր)։ Տասը տարեկանէն վերջ, աղջիկը պէտք է այլեւս սորվի մանուսա, կտաւ եւն. գործելը, ո՞վ պիտի խորհի անոնց մտաւոր խեղճութեան վրայ, ո՞վ պիտի իմացնէ անոնց իմացական զարգացման պէտքը։ Ասոր գործնական դասը աւելի ձեռնհաս են տալու նշանուող մանչերը, եթէ իրենց կենակիցը ընտրած ժամանակ աղջկան ուսումն ալ խնդիր ընեն. սակայն տղեկները ֆիզիքական գեղեցկութիւններէն անդին չեն կրնար խորհիլ. հոգիին բովանդակ շնորհը անծանօթ է անոնց համար։ Եթէ քահանաներուն պարտքն է ըսել՝ անոնք ալ անձեռնհաս են ասոր՝ չունենալով պէտք եղած զարգացումը։

Կը տեսնենք ուրեմն թէ, աղջիկներու կրթական գործին մէջ շա՛տ ետ ենք։ Նախորդ հոգաբարձութեան դրդումով, մեր աղաները իրենց տուած էին անդրանիկ օրինակը, զրկելով իրենց հասակաւոր աղջիկները վարժարան՝ հակառակ տիրող նախապաշարումին, սովորութեան։ Արդեօք չկա՞ն հիմակ ալ անձեր որոնք այդ ընթացքը բռնեն կրթական գործին մէջ. փոխանակ յառաջդիմելու, ետ ետ երթալ, գէշ չէ։ Ու չես գիտեր ի՛նչ զուգորդութիւն կը բերէ, կը կապէ մանկապարտէզի բացումը, որ յառաջդիմութեան քայլ մը կը նշանակէ, աղջկանց խեղճուկրակ կրթական վիճակին հետ, որ յետադիմութեան քանի մը քայլ կը նշանակէ։

Գ. ՕԶԱՆԵԱՆ

(*) Ամէն տարի եկեղեցւոյ և իր կալուածներու հասոյթներէն դպրոցի յատկացուած է 100 120 լիրայի չափ մը, որ կը ստացուի մաս մաս, սովորաբար եռամսեայ եռամսե։

ՔՆՆԱԴԱՏԱԿԱՆ ՄԸ

Բ.

Հայոց Հայրապետական աթոռը եկեղեցական տեսակէտով անկախ ըլլալով, և Աղեքսանդրիոյ Պապին իր երկէն դուրս ուրիշ եկեղեցեաց վրայ իրաւասութիւն չունենալուն ապացոյց է Նիկիոյ Տիեզերական Ս. Ժողովոյն վեցերորդ կանոնը, որով Աղեքսանդրիոյ Հայրապետին իրաւասութեան սահմանը գծուած կը տեսնենք. «Նախնեաց սովորութիւնք պահեսցին, որպէս ենն յԵգիպտոս, ի Լիբիա և ի Պենդապոլիս, զի Աղեքսանդրիոյ եպիսկոպոսն ունիցի զիշխանութիւն ի վերայ սոցա ամենեցուն, վասն զի և Հռովմայեցւոց եպիսկոպոսին այս սովորութիւն է, նոյնպէս և յԱնտիոք և յայլ եւս գաւառս պահեսցին իշխանութիւնք, պատիւք և մեծութիւնք և յիւրաքանչիւր եկեղեցեաց։» Գալով Կապադովկեան Կեսարիոյ կարծեցեալ իրաւարարական խնդրոյն, բոլորովին մտացածին է, եթէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ձեռնադրութենէն պիտի հետեւցնենք, կը սխալինք, որովհետեւ Հայոց հոգւոյ կենսատուն իր կրօնական դաստիարակութիւնը Կեսարիոյ մէջ առած էր, իր ընտանեկան տունը հոն կազմած էր, և հաւանական ենթադրութենէ մը չհեռանալով կրնանք ըսել թէ օգտուեցաւ նաեւ նոյն ժամանակի Կեսարիոյ եպիսկոպոսէն Փիրմիլիանոսէ։ Եւ միւս կողմէ կարգ մը հրովարտակներու ազդեցութիւնը դեռ մարած չէր. միթէ կարելի՞ էր որ յանկարծակի հայ եպիսկոպոսներուն ձեռքով այս տեսակ ձեռնադրութիւն մը կատարուէր։ Այս պարագաներէն թելադրեալ Ս. Գրիգոր գնաց Կեսարիա ձեռնադրուելու և իր յաջորդներէն մէկ քանին ալ իրենց նախորդին հետեւեցան։ Այդ դարերուն մէջ խտրութիւն չկար եկեղեցիներու մէջ, ամէն հայրապետ իր եկեղեցւոյն պետն էր. Ս. Գրիգոր և Ղեւոնդիոս բնաւ մաքերնուն չանցուցին որ իրենց յարաբերութիւնները օր մը խնդրանքի առիթ պիտի տան. անոնք շատ աւելի բարձր կը խորհէին քրիստոնէութեան վրայ և շատ լաւ ըմբռնած էին Աւետարանի ոգին։ Կապադովկեան եկեղեցւոյ իրաւասութեան խնդիրը մէջտեղ նետեց Հ. Բարսեղ Սարգսեան, Ագաթանգեղոս եւ իր բազմադարեան գաղտնիք անուն երկասիրութեամբ, հիմնելով իր ենթադրութիւնները Բիւզանդացւոյն քանի մը աղճատեալ կտորներուն վրայ։ Պ. Խաչկոնց ալ այս պարագային մէջ Հ. Բարսեղի կը հետեւի։ Չորրորդ և յետագայ դարերուն մէջ այս տեսակ եկեղեցական իրաւասութեան մը ենթադրութիւնը աւելորդ և կեղծ է, չի հաստատուիր ոչ մէկ տոհմային ճշգրիտ պատմութեամբ, և ոչ ալ Կեսարիոյ եկեղեցւոյ եպիսկոպոսները այդ տեսակ պահանջում մը բրած են, ո՛չ Ղեւոնդիոս, ո՛չ Եւսեբիոս և ոչ Բարսեղ։

Աղեքսանդրիոյ և Կեսարիոյ եկեղեցական կարծեցեալ իրաւասական խնդիրը մէջտեղ նետելէ յետոյ կը յաւելու, առանց պատմական ապացոյցի թէ Կեսարիոյ եկեղեցին ի Հայս քարոզիչներ կը ղրկէ։ Արդեօք որո՞նք էին այդ քարոզիչները, մի գուցէ Ս. Գրիգորի հետ Կեսարիայէն և Սեբաստիայէն ընկերացող եկեղեցական խումբը եղած ըլլայ, որ ինքնին չափազանցութենէ մը անդին չանցնիր. նոյնչափ մըն ալ Եդեսիայէն կը բերեն։ Բանասէր մը կը պահանջուի իրերը ստուգութեամբ քննել և զգուշանալ յոյն և ասորի տարրինակ առասպելներէն, որ խնդրոյն ճշմարիտ գոյն մը տալէ աւելի կեղծ ըլլալը երեւան կը հանեն։ Կեսարական եկեղեցւոյ կողմէ ղրկուած քարոզիչներու ենթադրութիւնը պատմական չէ և խնդրոյն մէկ ուրիշ դժուարութիւն մըն ալ կու տայ, այդ ենթադրեալ քարոզիչները հայերէ՞ն թէ յունարէն քարոզեցին, ասոր ալ ի հարկէ քողարկում մը կու տան Հ. Բարսեղ և Խաչկոնց։

Աղեքսանդրիոյ և Կեսարիոյ եկեղեցական կարծեցեալ իրաւասութեան խնդիրը միանգամ ընդ միշտ պարզելէ յետոյ գանք այժմ Աղեքսանդրիոյ դպրոցին համար հայ մատենագրութեան վրայ ըրած ազդեցութեան մասին ակնարկ մը նետել։

Խմբագիրը կը գրէ թէ Աղեքսանդրիան ժամանակին Հայերուն համար Բարիզն ու Վիեննան էր, իբրեւ ուսումնավայր։ Մեր նախնեաց ուսումնական կեդրոնը միայն Աղեքսանդրիա չէր այլ նաեւ Աթէնքն ու Կ. Պոլիսը, Եդեսիան և Սամոսատը։ Խորենացին է որ կը վկայէ թէ թարգմանիչներէն ոմանք ղրկուեցան Աղեքսանդրիա, ինքն ալ անոնցմէ մէկն էր. «զմեզ առաքեցին յԱղեքսանդրիա՝ ի լեզու պանծալի, ի ստոյգ յօդանալ ճեմարանին» (Խոր.). որչափ որ խնդրոյ առարկայ ըլլան այս տողերը, ստոյգ է որ մեր նախնիք, մանաւանդ Ե. դարուն, ընտրելագոյն աշակերտաց խումբ մը ղրկեցին Աթէնք, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, որոնք յունական լեզուին ու գրականութեան, աստուածաբանական ու իմաստասիրական գիտութեանց հմտանալէն վերջ վերադարձան իրենց ծննդավայրը, և միայն Աղեքսանդրիոյ հայերուն գրութիւնները չէին որ թարգմանեցին, այլ նաեւ Ոսկեբերանի, Նիւսիոյ, Երուսաղեմացւոյն, Սեբերիանոսի, Բարսեղի և այլոց։ Հոս պէտք է ըսել որ Աղեքսանդրիայէն բերին հաւանականաբար ընտրելագոյն օրինակ մը Ս. Գրքի, որովհետեւ մեր այսօրուան Ս. Գիրքը կը համապատասխանէ Աղեքսանդրեան Codexին։ Ամէնէն աւելի Փիլոնի Եփրայեցւոյն, Նէօ-պղատոնականին գրութիւններէն օգտուած են մեր նախնի վարդապետները, որոնց անունները յառաջ կը բերէ Պ. Խաչկոնց հետեւողութեամբ Հ. Աւգերեանի և Հ. Զարբհանալեանի։ Եղիշէ՝ Ե. դարու մատենագիրը իր միանձանց խրատուն մէջ մասը Փիլոնին կը պարտի։ Փիլոնի վերլուծումն ալ ըրած են մեր նախնիք, թէեւ Պ. Խաչկոնց Փիլոնի գրքերէն միայն առանձին լուծումը կ'ընծայէ Երզնկացւոյն, առանց յիշելու մատենագիր Վարդանն ու Վանականը, ինչպէս կը ներկայացնէ մեր Հ. Աւգերեան. «իսկ վանական Վարդան, Երզնկացի և հաւաքողն տօնապատճառ գրոց, ստէպ բերին ի մէջ զանուն և զասացուածս Փիլոնի, և առ նոքօք իսկ հաւաքումն խրթին բանից Փիլոնի լինել ճանաչի, որպէս և համառօտ լուծմունք բանից և բառից ինչ Փիլոնի։»

Բիւրակնի 42 թուոյն մէջ խօսելով Պորփիւրի մասին կը գրէ թէ Դաւիթ Անյաղթ մեզի ծանօթ է, և քիչ յետոյ կը յաւելու «մատենագրական կարեւոր խնդիր են թէ ո՛վ թարգմանեց Պորփիւրի ու Արիստոտէլի գրուածները և թէ ո՛վ էր Դաւիթ Անյաղթ։ Այս խնդիրները լուծեց հայագէտ Կոնիբեր անգղիացին՝ Դաւիթ Անյաղթի վրայ իր կատարած քննադատական ուսումնասիրութեամբը։

Առանց իրմէն բան մը աւելցնելու Պ. Խաչկոնց, Կոնիբերի կարծիքին պարզ հետեւող մըն է։ Անգղիացի գիտունը կը նոյնացնէ Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփան Ս. Դաւիթ Թեսաղոնիկեցւոյն հետ. վերջինոյս կենսագրութիւնը հրատարակեց Վալէնթին Ռոզէ գիտնականը Պերլինի մէջ։ Ոչ միայն երկու Դաւիթները նոյնացուց Անգղիացի գիտունը, այլ նաեւ Անյաղթի գործերուն մէկ մասն ալ մեր նշանաւոր Պրոյերեսիոսին ընծայեց, որ Դ. դարուն մէջ Աթէնք հռետորութեան ուսուցիչ էր, ինչ որ ալ ըլլայ, սակայն պէտք է գիտնալ բացի Սահմանաց գրքէն և Խաչի ճառէն, Պորփիւրի ներածութեան թարգմանութիւնը, վերլուծութիւնները և Արիստոտէլի ստորոգութիւնները կարելի չէ Դաւիթի ընծայել, թէեւ այսօր Սահմանաց գրքին վրայ ալ տարակուսողներ կը գտնուին։ Այդ թարգմանութիւնները տեղի ունեցած են ՀԶ. (76) թուին=627 Փրկչի թուականին, ինչպէս էակաց գրքին յիշատակարանը ցոյց կու տայ և այդ ժամանակին կաթողիկոս կը գտուի Յովհաննէս Գաբեղեան և հաւանականաբար 575-8ին վախճանեցաւ, Կ. Պոլիս երթալէ վերջ. ուրեմն այդ յիշատակարանին տուած թըւականին վրայ հիմնուելով թարգմանութեանց ժամանակը ճշգրօրէն չենք կարող որոշել։ Այլ խնդրոյն աւելի հաւանական գոյն մը տալու նպատակաւ՝ կրնանք ըսել թէ թարգմանութեանց հեղինակը ոչ Դաւիթ Անյաղթն է ոչ ալ Ս. Դաւիթ Թեսաղոնիկեցին, այլ Դաւիթ Բագրեւանդացին է որ եօթներորդ դարուն Կոստանդին կայսեր արքունեաց մէջ մեծ պատիւ կը վայելէր, և փիլիսոփայութեան արուեստին ալ հմուտ էր։ Ասողիկ կը գրէ Դաւիթի մասին. «Եւ էր անդ այր մի որ էր ուսեալ զարուեստ փիլիսոփայութեան, և էր անուն նորա Դաւիթ։»

Խաչկոնց կը սխալի բացարձակապէս, երբ Դաւիթ Անյաղթ հինգերորդ դարու մեծ հանճարը Կոնիբերի նման նոյնացնել կ'ուզէ Թեսաղոնիկեցւոյն հետ։ Մեր այս քննութիւնը վերջացնելէ առաջ կը յայտարարենք թէ այդ յօդուածներու շարքին մէջ չէին պակսեր ուրիշ կէտեր եւս, որոնք կրնային խնդրոյ առարկայ ըլլալ, բայց մեր նպատակէն դուրս ըլլալով մանրամասնութեանց մտնել և խնդիրը չերկարելու համար համառօտակի կ'ըսենք միայն որ անտեղի է հոգեփոխութիւն բառը հոգեյածութեան գործածել, քանի որ հիները մարմնափոխութիւն և կամ հոգեփոխութիւն բառերը կը գործածեն, առանց ներքին իմաստը խեղաթիւրելու։ Եւ միւս կողմէ անտեղի է ըսել որ Յովհաննու Աւետարանը «Աղեքսանդրիոյ միստիքական խմորով խմբագրուած» է, առանց ուսումնասիրած ըլլալու Յովհաննու Աւետարանը և Քրիստոնէական դաւանութեան պատմութիւնը։

ԱՐՄԱՇԵՑԻ

—)(68)(—

ԺՈՐԺ ՓՐԱՏԵԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՐՏ ՌԻՉՄՈՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

ԺԳ.

Ու պահ մը լռելէ յետոյ յարեց.

—Խնդրեմ թոյլ տուէք որ շարունակեմ։ Ապարանք գալերնուդ պէս խնդրեցիք նախ տիկին Հօդրօբի հետ տեսակցիլ. իսկոյն հասկցայ ձեր այցելութեան նպատակը։ Շատ բնական էր որ տիկին Հօդրօբ մեզի նկատմամբ ունեցած հակառակութեան ոգին ձեզի ալ ներշնչէր, մասնակից ընելով իր զգացումներուն։

—Բայց, մօրեղբա՛յր...

—Այդպէս մի՛ կոչէք զիս, այլ պարոն կոչեցէք ինծի պէս։

Պ. տը Պլինեաք հակառակ իր զգացած սաստիկ բարկութեան, գերագոյն ճիգով մը կը ջանար իր հանդարտութիւնը պահել։

Լորտ Ռիչմոնտ շարունակեց.

—Բայց կը խոստովանիմ թէ զարմանք զգացի երբ ինծի հաղորդեցին թէ տիկին Հօդրօբի տուած ձեր այցելութենէն յետոյ՝ կը փափաքէիք զիս ալ տեսնել։

—Ձեր ամուսնութեան լուրը իմացածիս պէս հոս փութացի։ Աւելորդ դատեր էիք ինծի հաղորդել այդ լուրը, զոր լրագիրներու միջոցաւ իմացայ։

—Երբեք պարտք չզգացի ամուսնութեանս լուրը ձեզ հաղորդելու, քանի որ ազգականութեան ամէն կապ խզուած է մեր միջեւ։

Պ. տը Պլինեաք արիւնելու աստիճան խածաւ շրթունքները՝ իր բարկութիւնը զսպելու համար։

—Մօրեղբա՛յր, կը հաճի՞ք ըսել թէ ի՛նչ է ասոր պատճառը։ Պարկեշտ մարդը չեն դատապարտեր, առանց զայն լսելու։ Ի՞նչ բանով կ'ամբաստանէք զիս. ի՞նչ ոճիր գործեցի և ի՛նչ բանի մէջ անարժան գտնուեցայ։

Լորտ Արթիւր ոտքի ելած էր զայրագին. արդէն իսկ իր ձեռքը բարձրացուցած էր սպառնական, երբ Կրաս Հօդրօբ շարժումով մը կեցուց զայն։

—Սիրելի Լորտ, ըսաւ Կրաս հաշտարարի շեշտով մը, խոստացաք ինծի հանդարտ մնալ և ահա չէք կրնար ինքզինքնիդ զսպել։ Իրաւ է թէ բացատրութիւն մը անհրաժեշտ է ձեր երկուքին միջեւ, բայց պէտք չէ մոռնալ թէ խոստացաք պաղարիւն մնալ։

—Իրաւունք ունիք սիրելի Կրասս, կը յարգեմ խոստումս։

Յետոյ խօսքը Ռաուլի ուղղելով.

—Պարո՛ն, ի՛նչ բանի մէջ թերացած եմ ձեզ նկատմամբ։ Բարի ազգակա՞ն մը, անկեղծ բարեկա՞մ մը չեմ եղած ձեզի։ Հաճեցէք բացատրութիւն տալ այս մասին։

—Այո՛, իրաւունք ունիք մօրեղբայր, ըսաւ Ռաուլ զսպուած յուզումով մը։ Կը խոստովանիմ թէ միշտ նոյն խանդաղատանքով սիրած էք զիս, բայց կ'երդնում որ ես ալ ապերախտ չեմ գտնուած ձեզ նկատմամբ։

—Այո՛, այո՛, յարեց լորտ Արթիւր անարգական ժպիտով մը, գիտեմ թէ ի՛նչ կերպով յայտնեցիք ձեր երախտագիտութիւնը։

Պաղ քրտինք մը թրջեց Ռաուլի քունքերը. տակաւ կը հասկնար ահռելի ճշմարտութիւնը։

—Պարոն, շարունակեց լորտ Ռիչմոնտ, մէկ բառով ըսեմ թէ ամէն բան գիտեմ, թէ ահռելի կատակերգութեան մը զոհ գացած եմ երկար ատենէ ի վեր։

Պ. տը Պլինեաք կ'ըմբռնէր այդ նպատակաւոր խօսքերուն իմաստը։ Այս երկրորդ անգամն էր որ լորտ Ռիչմոնտ զինքը կ'ամբաստանէր։ Մահացու տժգունութիւն մը պատեց Ռաուլի դէմքը. բարկութենէն կը խեղդուէր։ Իսկ Կրաս ցուրտ նայուածքով մը հաճոյքով կը դիտէր Ռաուլի անզօր կատաղութիւնը։ Հիմա կը յաղթանակէր ինք, և Ռաուլ ինքզինքը պաշտպանելու անկարող էր, քանի որ նամակը քովը չէր գտնուեր ա՛լ։

Լորտ Արթիւր որուն բարկութիւնը հետզհետէ կ'աճէր, շարունակեց ըսել.

—Այո՛, պարոն, ամէն բան գիտեմ, իմ կատարեալ վստահութիւնս չարաչար գործածելով, փորձեցիք թունաւորել զիս... Գիտէ՛ք թէ ի՛նչ բան կ'արգիլէ զիս արդարութեան յանձնել ձեզ, ըսելով. կը տեսնէք սա մարդը, զաւկիս պէս սիրեցի, իմ բոլոր գորովս ու հոգածութիւններս նուիրեցի անոր և սակայն ի փոխարէն այդ ամէնուն, անիկա փորձեց զիս թունաւորել, սպաննել։ Գիտէ՞ք թէ ինչո՞ւ այդ միջոցին չեմ դիմեր, որովհետեւ ձեր մայրը իմ անունս կը կրէր...

Լորտ Ռիչմոնտ ոտքի ելած էր սպառնական ահարկու կերպարանք մը առած, բայց հազիւ այդ վերջին բառը արտասանած՝ իր թիկնաթոռին մէջ ինկաւ ուժասպառ։ Կրաս անոր քով փութաց իսկոյն։

(Շարունակելի)

ԱՐԵՒԵԼՔ

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը.— Վալտերսէ մարէշալին հեռագիրը.— Բէքինի դեսպանները։

Հռոմ, 28 դեկտ.— Այսօր Իտալիոյ Ծերակոյտին մէջ արտաքին գործոց նախարար Վիսքոնթի-Վէնոսթա մարքիզը հարցման մը պատասխանելով սապէս ի վեր հանեց Իտալիոյ դիրքը Չինական խնդրին մէջ.

«Բանակցութիւնները դիւրին չեղան։ Դեսպանատուները ազատուելէ ետքը Տէրութիւնները պարտաւոր էին անցեալին համար հատուցումներ պահանջել և ապագային համար ալ երաշխաւորութիւններ։ Տէրութեանց միջեւ համաձայնութեան սկզբունքներուն հաւանեցանք։ Չինու մեծ շրջանակներու բաժանումը, նոյն իսկ առեւտրական հանգամանքով մը, այն տեսակ բան մը պիտի ըլլար, որուն Իտալիա պատրաստուած չէ։ Ընդհակառակը օգտակար է որ քաղաքականութիւնը միջազգային վաճառականութեան առջեւ բանայ այն նաւահանգիստները, ուր Եւրոպայի հետ յարաբերութիւնները ամէնէն աւելի զարգացած են։ Հաշտութեան այդ էական հիմերը դաշնակիցներուն կողմէ հաղորդուեցաւ Բէքինի իրենց դեսպաններուն։ Այս վերջինները քանի մը յաւելուածներ բրին, որոնց համար Տէրութիւնները նախապէս համաձայնեցան և անկէ վերջը հաշտութեան վերջնական պայմանները հաղորդուեցան չինական պատուիրակներուն։ Ամէն բանէ առաջ արդարութեան պահանջած նուիրագործումը պիտի կատարուի. նաեւ հատուցումներ պիտի պահանջուին մասնաւոր Ընկերութիւններու և կառավարութեանց համար, որոնք իրենց աջակցութիւնը նուիրելու մասին պարտաւորուեցան մեծամեծ զոհողութիւններ ընել։ Միանգամայն օտար դեսպաններու ապահովութիւնը երաշխաւորելու համար, Տէրութիւնները միայն պահակախումբեր պիտի դնեն անոնց տրամադրութեանը տակ։ Կարգադրուելիք ուրիշ պայմաններ ալ կան Տէրութեանց և Չինու միջեւ եղած անտեսական շահերուն համար. բայց կառավարութիւնները կ'ուզեն նախ աւարտել յանձն առնուած ծանր պատասխանատուութիւններու խնդիրը։ Իտալիա իր մասին պիտի շարունակէ իր ուղղամիտ և չափաւոր աշխատակցութիւնը՝ միւս Տէրութեանց ձեռք բերելիք հատուցմանց և երաշխաւորութեանց մէջ բաժին մը ունենալու համար։»

Նախարարին այդ խօսքերը ընդհանուր հաւանութեան արժանացան։ Հարցապնդող ծերակուտականն ալ գոհ մնաց։

Պերլին.— Վալտերսէ մարէշալը Բէքինէն հետեւեալը կը հեռագրէ դեկտ. 27 թուականով.— «Ինչպէս ծանուցի, Կրիւպերի զօրախումբը դեկտ. 19ին Թիէն-Ծինէն ճամբայ ելաւ դէպի Նուէ-Թիէն-Հիէն։ Այդ զօրախումբին գործակցելու համար վաղը պիտի ղրկուի Մատայ հազարապետին հրամանատարութեամբ խառն զօրախումբ մը դէպի Սան-Հօւ-Միէն և Բէքինէն ամերիկեան զօրախումբ մը դէպի Սիանկ-Շիէն։ Դեկտ. 22ին Ֆրանսացիներէն յաղթուած չինական զինուորները դէպի հարաւ փախած են։»

Ուաշինկթըն.— Ամերիկեան աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, Բէքինի դեսպաններուն վերջին նիստերը շատ աղմկալից եղեր են։ Լի-Հունկ-Չանկ այդ գումարումներուն արդիւնքը կատարելապէս կ'իմանայ եղեր։ Ամերիկեան դեսպանը միշտ անհամաձայն գտնուեր է իր կառավարութեան հետ։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Կրոնիէր Պոթա հազարապետը.— Իրաւաբանական թէզ մը.— Գերմանիոյ համակրութիւնը.— Նոր Զէլանտա։

Հռոմ, 28 դեկտ.— Այսօր Հռոմ ժամանեց Կրոնիէր Պոթա հրամանատարը, եղբայր Լուի Պոթա զօրավարին։ Անոր կ'ընկերանան քարտուղար մը՝ Պ. Շուրինք և քանի մը պոէր տիկիններ։ Հրամանատարը կէս օրէն ետքը Թուրինօ ուղեւորեցաւ, ուրկէ Լա Հէ պիտի երթայ Քրիւկէր նախագահին մօտ։ Թրիպունա կ'ըսէ թէ Կրոնիէր Պոթա հրամանատարը Թրանսվալի դեր-նախագահին կողմէ ղրկուած է՝ պատերազմի արդի վիճակին վրայ կարեւոր տեղեկագիրներ յանձնելու Քրիւկէր նախագահին։ Պ. Պոթա յայտարարեց թէ Թրանսվալի մէջ պատերազմը քանի մը տարիներ պիտի տեւէ՝ որուն համար շատ առատ պիտի ծախսուի և արիւն պիտի հոսի։ «Անգլիացիները, յարեց Պոթա հրամանատարը, երբեք պիտի չկրնան յաղթել Պոէրներու ազգային ոգիին, նաեւ պիտի չկրնան բռնել Զոմպէնբէրկի լեռներուն մէջ հաւաքուած պատերազմիկները, վասն զի Պոէրները իրենց ռազմական գործողութեանց կեդրոնը ընտրած են այդ տեղը։ Բարեյուսոյ գաղթավայրը կատարուած արշաւանքը Շթայն նախագահին կողմէ պատրաստուեր է։ Շթայն վերջերս կատարուած ճակատամարտի մը մէջ թէեւ ծանրապէս վիրաւորուեր, սակայն կրցեր է փախչիլ։ Անգլիական զինուորները յոգնած են այդ երկար պատերազմէն։ Բարեյուսոյ Աֆրիքանտէրները անպատճառ պիտի շարժին ի նպաստ Պոէրներուն։ Պոէրները մեծ ուրախութեամբ իմացան Մարսիլիոյ ու Բարիզի և ընդհանրապէս Ֆրանսայի մէջ Քրիւկէր նախագահին եղած համակրական ջերմագին ընդունելութեանց լուրերը։»

Բարիզ.— Օռանժի զօրախումբերէն մէկին հրամանատարը՝ հազարապետ Հէրցոկ, որ պատերազմէն առաջ Օռանժի մէջ դատաւորութեան պաշտօն կը վարէր, 1892ին Ամսթէրտամի մէջ իրաւաբանական տոքթորի վկայական ստանալուն առթիւ «թէզ» մը պատրաստած է որուն յառաջաբանին մէջ հետեւեալ տողերը կան.

«Ամենայն պարկեշտութեամբ դիտել պիտի տամ թէ ժի. դարու մէջ ափրիկեան հողին վրայ փոխադրուած ցեղը այսօր բաւական զարգացած է և կրնայ տեղ մը գրաւել քաղաքակիրթ ազգերուն միջեւ։ Իրաւ է որ ծննդավայրիս մէջ գիտական աշխատութիւնները տակաւին չեն կարող բաղդատութեան մտնել հին Եւրոպայի մէջ կատարուածներուն հետ։ Մտքի մեր արտադրութիւնները, սակայն, կ'ապացուցանեն թէ հարաւային Ափրիկէի ժողովուրդը իր անհատականութեան զուտ զգացումը ունի։»

Պերլին.— (Թանէ Թէլէկրաֆ).— Լայբցիկի լրագրի մը վերջին յայտնութիւնները այն գաղտնի վարկերուն վրայ զորս Տէ Պիրս Ընկերութիւնը գործածած է փոխելու Գերմաններուն կարծիքը, որ նպաստաւոր է Պոէրներուն, մեծ յուզում առաջ բերին Ռէնի միւս կողմի թերթերուն մէջ, նոյն իսկ Միւնիխի լրագրին մէջ որ կէս-պաշտօնական յարաբերութիւններ ունի նախարարապետին հետ։ Այդ լրագիրը սապէս կը գրէ.— «Անհրաժեշտ է բացատրութիւններ տալ մեզի այն մեծաքանակ գումարներուն վրայ զորս Տէ Պիրս Ընկերութիւնը բաշխեր է շարժում մը առաջ բերելու համար, թէ որո՞նք ստացած են այդ մեծաքանակ գումարները և ի՞նչ նպատակով։ Ամբողջ գերմանական մամուլին վրայ ստորնացուցիչ կասկած մը կը ծանրանայ։ Եթէ սխալ է, պէտք է մերժել և եթէ կաշառուողներ եղած են, պէտք է անոնց անունը տալ։» Ռէնի և Վէսթֆալիի միւս լրագիրները նոյն իսկ կ'ըսեն թէ Տէ Պիրս Ընկերութեան դրամէն նպաստաւորողները բարձրաստիճան և խիստ ազդեցիկ անձնաւորութիւններ են, ինչ որ կ'ապացուցանէ Թրանսվալի նկատմամբ Գերմանիոյ քաղաքականութեան յանկարծակի փոփոխութիւնը։ Այդ լրագիրները կ'ըսեն.— «Պարոն Մարշալի պաշտօնէ հեռանալը Պիզմարքի և Անգլիոյ կուսակիցներուն գործը եղաւ։ Այդ անգլիասէր կուսակցութեան ոյժը գլխաւորաբար կը կայանար Վիլհէլմ Բ.ի և Զարին միջեւ եղած անհամաձայնութեան վրայ։ Այդ կուսակցութիւնը կը բաղկանար այլասեր տարրերէ, որոնց մէջ ամէնէն վտանգաւորներն էին Տէ Պիրս Ընկերութեան դրամը ընդունողները։ Ֆոն Պիւլով կոմսը իր գտած վիճակին հետեւանքով, անմիջապէս Անգլիոյ դիրքը նետուեցաւ, որուն նկատմամբ ինքն ալ կ'երեւայ թէ հակում մը ունէր։»

Լոնտոն.— Թայմզ առջի օրը Ուէլլինկթընէն (Նոր Զէլանտա) հեռագիր մը հրատարակեց ծանուցանող թէ Նոր Զէլանտայի կողմէ հարաւային Ափրիկէ ղրկուելիք 6րդ զօրախումբը երկու հարիւր հոգիէ կը բաղկանայ, որուն կէսը Մաորիներէն պիտի առնուի։ Ծախքերը պիտի հոգայ անգլիական կառավարութիւնը։ Նոր Զէլանտայի ընդհանուր գործակատարը այդ առթիւ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրած է անգլիական լրագրի մը թղթակցին.— «Մէկ կողմ թողլով սպիտակամորթներու միջեւ կատարուած պատերազմի մը համար սեւամորթ զինուորներ գործածելու խնդիրը, որ ինծի չի վերաբերիր, պէտք է յայտարարեմ, սակայն, թէ Մաորիները վայրենի չեն։ Ատոնք քաղաքակիրթ ցեղ մը կը կազմեն. շատերը լաւ դաստիարակութիւն ստացած են, և անոնք որ Ափրիկէ պիտի երթան մեծ մասամբ բարեկեցիկ վիճակ մը ունին։ Պէտք է յիշել նաեւ թէ ազատ քաղաքացիներ են, և հետեւաբար չեն կրնար հպատակ ցեղերու հաւասար նկատուիլ։ Մարդասէր են ու գթասիրտ. հաստատուն բնակութիւն ունին. վերջապէս ամէն կերպով հաւասար են սպիտակամորթներուն։ Կ'երաշխաւորեմ թէ պատերազմի դաշտին վրայ անոնց ընթացքը, նոյն իսկ ամենաթեթեւ դիտողութեան մը պատճառ պիտի չըլլայ։»

Սթար, սակայն, այդ կարծիքէն չէ և սապէս կը խօսի.— «Այդ յիմարական միտքը սոսկալի տպաւորութիւն մը պիտի գործէ Աֆրիքանտէրներուն վրայ։ Հնդիկ զինուորներու գործածութիւնը մերժելէ վերջը, հարիւր չափ Մաորիներ կ'ընդունինք։ Կրկին սխալ մըն է ատիկա։ Այդ կերպով ոչ միայն Պոէրները պիտի գրգռուին, այլ Հնդկաստանի մեր զինուորներուն ալ անարգանք մը եղած պիտի ըլլայ, վասն զի ատիկա սա պիտի նշանակէ թէ Հնդիկները սեւամորթ ցեղէ մը ստորին են։»

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

Անկանոն պատերազմ.— Ամերիկեան ձախողուածները.— Հաշտութեան առաջարկութիւններ.— Ամերիկեան քաղաքականութիւնը։

Բարիզ, 29 դեկտ.— Փիլիպպեանց աղբիւրներէ առնուած վերջին լուրերու նայելով՝ ամերիկեան զրաւման դէմ անկանոն պատերազմը կը շարունակուի մեծ գործունէութեամբ և գրեթէ միշտ յաջողութեամբ։ Պալաւարթէի մէջ Ամերիկացիները նահանջեցին։ Փիլիպպեանց բնիկները ազատ արձակեցին իրենց ձեռքը գերի ինկած ամերիկեան սպայ մը և տասը զինուորներ։ Կաքանի մէջ ամերիկեան վաշտ մը եօթանասունհինգ մեռեալ ու վիրաւոր ունեցաւ։ Նիէվէսի և Մանկպանկանի մէջ բնիկները պաշարով լեցուն երկու սայլեր և զէնքեր գրաւեցին Ամերիկացիներուն ձեռքէն։ Լաքունայի կիսաբաժինը ետ մղեց յարձակում մը զոր Ամերիկացիները կատարեցին անոր բանակեղին վրայ՝ Սանթօ-Թոմասի մէջ։ Ուրիշ բազմաթիւ ընդհարումներ ալ պատահեցան որոնք աննպաստ ելք մը ունեցան Ամերիկացիներուն համար։ Ամերիկացիները իրենց վրէժը լուծեցին Փիլիպպեանց բնիկներուն գրաւած կէտերուն շուրջը գտնուած բնակարանները այրելով և խաղաղասէր ու անպաշտպան հինգ ուղեւորներ հրացանի բռնելով։ Այս տեղեկութիւնները կը զուգադիպին Մաք Արթուր զօրավարին կողմէ Ուաշինկթըն ղրկուած վհատեցուցիչ տեղեկագիրներուն, որոնք կ'ըսեն թէ ամերիկեան զինուորներուն առողջական վիճակը շատ գէշ է օդերու տարապայման տաքութեանը պատճառով։ Փոքրաթիւ Փիլիպպեանցիներ միայն նպաստաւոր ընդունելութիւն մը բրին հաշտութեան ամերիկեան յանձնաժողովին առաջարկութիւններուն։ Միւսները կը շարունակեն պատերազմը, տուրք կը հաւաքեն և կը պարէնաւորուին Մանիլայի մօտերէն։

—Ամերիկեան հանրային կարծիքը հետզհետէ դժգոհ է Փիլիպպեանց մէջ հետեւուած քաղաքականութեան համար։ Ամերիկեան կառավարութեան գործառնութիւններուն շատ մօտէն տեղեակ պաշտօնատար մը կ'ըսէ թէ Պ. Մաք Քինլի ամէն օր բազմաթիւ նամակներ կը ստանայ որոնք այդ դժգոհութիւնը կը յայտնեն։ Վերջերս Նահանգներու քանի մը կառավարիչներ և հանրապետական կուսակցութեան պետեր դիտողութիւններ ըրին նախագահին և նոյն իսկ անձամբ մինչեւ Ուաշինկթըն գացին։ Կ'ուզուի որ Պ. Մաք Քինլի գործը վերջացնէ, և եթէ Փիլիպպեանները հանդարտեցնելու համար հարկ ըլլայ, անկախութիւն տրուի անոնց՝ Մ. Նահանգաց պաշտպանութեանը տակ։

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կրթական բարձրագոյն խորհուրդը եւ Ֆրանսական Ակադեմիան.— Վերջնականապէս ընդունուած բարեփոխումներ։

Ինչպէս կը յիշուի Ֆրանսայի հանրային կրթական նախարարութեան բարձրագոյն Խորհուրդը անցեալ յուլիսին գումարուած մէկ նիստին մէջ, Պ. Քլերէնի մէկ տեղեկագրին վրայ՝ Ֆրանսերէնի ուղղագրութիւնը պարզելու օրինագիծ մը ընդունած էր։ Օգոստոս 1 թուակիր նախարարական որոշմնագիր մը ուղղագրական կարգ մը «թոյլտուութիւններ» կ'արտօնէր, որոնք ալ եւս սխալ չպիտի նկատուէին քննութեանց մէջ։ Հանրային կրթութեան նախարար Պ. Լէկ կրթական բարձրագոյն Խորհուրդին յուլիսի մէջ ըրած նիստէն առաջ՝ Ակադեմիային հաղորդած էր Պ. Քլէրէնի տեղեկագիրը և անոր կարծիքը հարցուցած էր այդ մասին։ Ակադեմիան առաջարկուած բարեփոխութեանց մեծ մասը ընդունեց, սակայն կարգ մը վերապահումներ ընելով։ Պ. Հանօթոյի կողմէ մատուցուած տեղեկագրով մը Ակադեմիան հանր. կրթութեան նախարարութեան առաջարկեց այն մասերը միայն նուիրագործել, որոնց մասին իր և կրթական բարձրագոյն Խորհուրդին միջեւ համաձայնութիւն գոյացած է։ Պ. Լէկ դարձեալ կրթական բարձրագոյն Խորհուրդին առջեւ հանեց խնդիրը և պնդեց որ համաձայնութիւն մը գոյանայ Ակադեմիային և կրթական բարձրագոյն Խորհուրդին միջեւ, որովհետեւ այդ երկու հեղինակութեանց աջակցութեամբ իրագործուած բարեփոխութիւնները վերջնական հանգամանք մը պիտի առնէին անվիճելի կերպով։ Պ. Պըլոյի տեղեկագրին վրայ՝ կրթական բարձրագոյն Խորհուրդը նկատողութեան առաւ Ակադեմիային հաւանած կէտերը և որոշեց զանոնք վերջնականապէս ընդունիլ իբր բարեփոխուած։ Հետեւաբար հանրային կրթութեան նախարարը գործադրել պիտի տայ միաձայն հաւանութեամբ տրուած այդ որոշումները։ Կրթական բարձրագոյն Խորհուրդը նաեւ փափագ յայտնած է որ ակադեմականներէ և կրթական բարձրագոյն Խորհուրդին անդամներէն բաղկացած յանձնախումբ մը կազմուի, որուն պաշտօնը ըլլայ ուսումնասիրել համաձայնութիւն չգոյացած կէտերը և այդ առթիւ ծագելիք խնդիրներու վրայ խորհրդակցիլ, բարեփոխման նոր առաջարկներ ընելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Գերմանիոյ բնակիչներուն թիւը աւելցած.— Վերջին վիճակագրութիւնը.— Բաղդատական հաշիւ։

Պերլին.— Գերմանիոյ մէջ դեկտեմբերի սկիզբէն ի վեր կատարուած մարդահամարը աւարտելու մօտ է։ Հինգ տարի առաջ կատարուած մարդահամարին ատեն Պերլինի բնակիչներուն թիւն էր, շրջակայ գիւղերը հաշուի մէջ չըլլալով, 1,700,000. իսկ կեդրոնէն տասը վայրկեանի չափ հեռուն գտնուած գիւղերն ալ հաշուելով՝ 2,120,000։ Այս անգամուան մարդահամարէն երեւցած է թէ բուն իսկ Պերլին քաղաքին բնակիչներուն թիւն է 1,885,000 և վերոգրեալ գիւղերն ալ հաշուելով՝ 2,550,000։ Եթէ 1870էն մնացած կարգ մը ամրոցներ, քանդուելով անոնց մօտերը գտնուած թաղերը որոնք 300,000ի մօտ բնակիչ ունէին, Պերլինի քաղաքին միացած ըլլային, Գերմանիոյ մայրաքաղաքը՝ բազմարդութեան տեսակէտով՝ Լոնտոնէն ետքը երկրորդ պիտի ըլլայ։ Բարիզ որ 2,480,000 բնակիչ ունի, եթէ քաղաքին շուրջը գտնուած թաղերը միացնէ, բնակիչներու թիւը 2,800,000ի պիտի հասնի։ Լոնտոնի բնակիչներուն թիւը՝ գիւղերը չհաշուելով, 4,300,000 է։ Ուղղակի քաղաքին կցուած թաղերն ալ եթէ հաշուի առնուին, Լոնտոնի բնակիչներուն թիւը կ'ըլլայ 6,200,000։ Բազմամարդութեան տեսակէտով Լոնտոնէն ետքը կու գայ Նիւ-Եորք, որուն բնակիչներուն թիւը, մէկուկէս տարի առաջ կատարուած մարդահամարի մը համաձայն, 3,400,000 է։ Գերմանիոյ մէջ հարիւր հազարէ աւելի բնակիչ ունեցող երեսուն քաղաքներ կան, երկու հարիւր հազարէն աւելի բնակիչ ունեցող՝ տասը և երեք հարիւր հազար ու անկէ աւելի՝ եօթը։ 1870ին կատարուած մարդահամարին ատեն հազիւ ութ քաղաքներ հարիւր հազարական բնակիչ ունէին։ Պերլինէն ետքը Գերմանիոյ ամէնէն մեծ քաղաքն է Համպուրկ՝ որ 700,000էն աւելի բնակիչ ունի։ Այդ քաղաքին մէջ կայ առանձին թաղ մը Ալթօնա 180,000 բնակիչներով։ Այդ գումարը եթէ աւելցուի Համպուրկի վրայ, անոր բնակիչներուն թիւը կ'ըլլայ 880,000։ Քանի մը տարի վերջը այդ թիւը անշուշտ մէկ միլիոնի պիտի հասնի։ Գրեթէ յիսուն տարի առաջ, Համպուրկ և Ալթօնա իրարմէ 5 6 քիլոմէթր հեռու էին, բայց երկուքն ալ հետզհետէ այնչափ ընդարձակուեցան որ մէջտեղը եղած միջոցը կորսուեցաւ։ Այդ երկու քաղաքներուն միացումը այն աստիճանի հասած է որ շատ մը տուներ թէ՛ Համպուրկի և թէ Ալթօնայի սեպհական հողերու վրայ շինուած են։ Այդ պատճառով երկու թաղապետութիւններուն միջեւ անհամաձայնութիւններ ծագեցան տուրքերու գանձման և համանման խնդիրներու առթիւ. սակայն այդ շէնքերուն մէկ մասը Համպուրկի և միւսն ալ Ալթօնայի յատկացնելով համաձայնութիւն գոյացաւ։ Համպուրկէն ետքը Գերմանիոյ մեծ քաղաքն է Միւնիխ որ 500,000է աւելի բնակիչ ունի։ Անկէ ետքը կու գայ Սիլէզիոյ կեդրոնական քաղաքը՝ Պրէսլաու որ 450,000 բնակիչ ունի, յետոյ Լայբցիկ՝ 420,000 և Տրէզտա։ Աւստրիոյ մէջ վերջին անգամ կատարուած մարդահամարէն հասկցուած է որ Վիէննայի բնակիչներուն թիւն է 1,600 հազար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիքթորիա թագուհիին ուղեւորութիւնը եւ Ֆրէտէրիք կայսրուհին.— Լեհ գրագէտի մը մահը.— Սպանիոյ Ծերակոյտը.— Դաշնակահար Բատէրէվսքի.— Ամերիկեան հանքածուխ.— Կրօնական միաբանութիւնները Ֆրանսայի մէջ.— Հայնրիխ իշխանը.— Քոմէտի Ֆրանսէզ։

Լոնտոն, 28 դեկտ.— Անգլիական Թրութ և Տէյլի Մէյլ լրագիրները լաւատեղեակ աղբիւրներէ կ'իմանան թէ Վիքթորիա թագուհին առաջիկայ գարնան պիտի ճամբորդէ։ Հակառակ շրջած զրոյցներուն՝ տակաւին որոշուած չէ թագուհիին բնակութեան տեղը։ Ամէն ինչ կախում ունի Վիքթորիա թագուհիին անդրանիկ աղջկան՝ Ֆրէտէրիք կայսրուհիին առողջական վիճակէն։ Եթէ կարելի ըլլայ, գարնան, այրի կայսրուհին հարաւակողմը փոխադրել, Էզ հրուանդանին վրայ գտնուած դղեակը պիտի յատկացուի անոր, զոր Պերլինի անգլ. նախկին դեսպան Սըր Էտուար Մալէ նուիրած է։ Ֆրէտէրիք կայսրուհիին հետեւորդները պիտի բնակին Թիւրպիի մէջ։ Վիքթորիա թագուհին ալ Սիմիէ պիտի երթայ։ Բայց եթէ Ֆրէտէրիք կայսրուհին Միջերկրականի եզերքը չերթայ, Վիքթորիա թագուհիին ծրագիրներն ալ պիտի փոխուին հաւանաբար։ Եթէ բժիշկները չհակառակին, իր աղջկան քով պիտի երթայ Գերմանիա։ Եթէ հարկադրուած ըլլայ անպատճառ հարաւակողմը օդափոխութեան երթալ, կամ Պորտիկէրա և կամ Սիմիէ պիտի երթայ։ Այդ երկու տեղերուն մէջ ալ թագուհիին յատկացուելիք երկու բնակարանները վերջնականապէս չեն վարձուած, այլ պայմանաւոր կերպով խօսք տրուած է։ Վերջապէս տակաւին որոշ բան մը չի գիտցուիր թագուհիին ուղեւորութեան մասին։

Վարշաւիա.— Մեծանուն լեհ գրագիր Պրօնիսլավ Կրապովսքի մեռաւ, որ ջերմ բարեկամ չեհ ժողովրդեան, ամէնէն կորովի պաշտպանը ու ախոյեանը եղած է Չեխերու և Լեհերու համերաշխութեան։ Կրապովսքի 1841ին ծնած է և Բեթերսպուրկի ու Վարշաւիայի մէջ իր ուսումը յաջողապէս աւարտելէ յետոյ՝ Վարշաւիայի ու Չէնսթոխօյի երկրորդական վարժարաններուն մէջ բրօֆեսէօր եղած է։ Գրական ամէն սեռերը մշակած է աւելի կամ նուազ, բայց ընդհանրապէս շատ յաջողած է գիւղական կեանքը պատկերացնող նկարագրութեանց մէջ։ Կրապովսքի իր լեհ հայրենակիցներուն ծանօթացուցած է լեհական գրականութիւնը, անոր պատմութեան վրայ գրած մէկ հատորով։ Նաեւ չեհերէնի թարգմանած է Պոհեմիոյ չեհ ամէնէն մեծ բանաստեղծներէն՝ Վրխլիցքիի բանաստեղծութիւնները։

Մատրիտ.— Արտաքին փոխառութեան պարտաթուղթ ունեցողներուն հետ կնքուելիք պայմանագրութեան նկատմամբ Ծերակոյտը կը շարունակէ իր խափանարար ընթացքը և կ'երեւայ թէ դեկտ. 31ին չպիտի կրնայ ընդունուիլ օրինագիծը։ Այս խափանարար ընթացքին հետեւանքով՝ եթէ ելմտական նախարարը հրաժարի, անոր պիտի յաջորդէ, կ'ըսուի, ելմտական նախարարութեան խորհրդական Պ. Օզմա։

Նիւ Եորք.— Նիւ-Եորք-Հէրալտի Վիէննական թղթակիցը կը հերքէ վերջերս շրջած այն զրոյցը թէ նշանաւոր դաշնակահար Պ. Բատէրէվսքի մեռեր է։ Լօզանէն առնուած նոր լուրերու համաձայն՝ Պ. Բատէրէվսքի բոլորովին քաջառողջ է։

Ֆիլատելֆիա.— Բարիզի ամերիկեան առեւտրական սենեակին անդամ Պ. Մաք Իլուէյն Ֆիլատելֆիա կը գտնուի հիմա, ուր Ֆրանսայի համար հանքածուխ գնելու բանակցութիւններ կը կատարէ։ 200 հազար թոնօ հանքածուխ գնելու հրաման ստացած է։ Անմիջական պէտքերու, պաշարի և մասնաւորապէս երկաթուղիներու համար պէտք եղած քանակը 700,000 թոնոյի կը հասնի։ Պ. Մաք Իլուէյն կը կարծէ թէ տակաւ հանքածուխի առուտուր մը պիտի հաստատուի Ֆրանսայի և Մ. Նահանգաց միջեւ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը ստիպուած է անգլիական հանքածուխներուն դիմել, որոնց լաւ տեսակէ չըլլալը պատերազմի ատեն երեւան կ'ելլէ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը շատ գոհ է ամերիկեան հանքածուխերէն։

Բարիզ, 29 դեկտ.— Լա Քռուա կը հրատարակէ Լէոն ԺԳ. Պապին կողմէ Բարիզի արքեպիսկոպոսին ուղղուած նամակ մը որով Պապը կը գովէ կրօնական միաբանութեանց արժանիքները՝ հանդէպ Եկեղեցիին և մանաւանդ անոնց ջանքերը՝ Արեւելքի մէջ Ֆրանսայի ազդեցութեան ի նպաստ։ Պապը կը յարէ թէ ապերախտութիւն և քաղաքական կարեւոր շահերու մերժում մը պիտի նշանակէ՝ միաբանութիւնները իրենց ազատութենէն ու անդորրութենէն զրկելը. Նաեւ հարուած մը պիտի ըլլայ Եկեղեցիին ազատութեան, որ հանդիսական դաշնադրութիւններով երաշխաւորուած է։ Եթէ Ֆրանսական կառավարութիւնը, կը յարէ Լէոն ԺԳ., կը կարծէ թէ այդ դաշնադրութիւնները թերութիւններ կը պարունակեն, Պապը պատրաստ է անոնց դարման մը ընելու։ Պապը կը յայտարարէ թէ ամէն ջանք ըրած է Ֆրանսայի մէջ քաղաքական ու կրօնական խաղաղեցում մը առաջ բերելու համար և թէ ինք պատասխանատու չէ կուսակցական վէճերը ծանր հանգամանք մը ստացած ըլլալնուն համար։ Պապական նամակը կ'եզրակացնէ յանձնարարելով Ֆրանսայի եպիսկոպոսներուն որ ամէն ջանք ընեն՝ Եկեղեցիին շահերը և իրաւունքները անաղարտ պահելու համար։

Պերլին.— Նորտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ կը ծանուցանէ թէ Վիլհէլմ կայսեր հրամանով եղբայրը՝ Հայնրիխ իշխանը երկար ատեն Պերլին պիտի մնայ. Նաեւ աւելի սերտ յարաբերութիւններ պիտի ունենայ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Բարիզ.— Քոմէտի Ֆրանսէզի նորակառոյց շէնքին բացումը կատարուեցաւ Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի, Պէլճիքայի թագաւորին, Բլէմանթին իշխանուհիին, Ծերակոյտին ու Երեսփ. Ժողովին ատենապետներուն, դեսպաններուն եւայլն ներկայութեանը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սալիսէի ատրիճան տրուեցաւ Գարթալի թաղապետութեան նախագահ Ալի պէյի։

—Գոնեայի նահանգին Էրէյլի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Իւրկիւպի գայմագամ Շաքիր էֆ. որուն յաջորդեց Էրէյլիի գայմագամ Իսմաիլ Հագգը էֆ.։

ԻՖԹԱՐ.— Ա. զօրաբաժնին հրամանատար Սաատէտտին փաշա, ելմտական նախարար Ռէշատ փաշա, ոստիկանութեան նախարար Շէֆիք պէյ ու մէքթուպճի Ահմէտ Րաղըպ պէյ, Սպարապետի Դրան դատական ճիւղին նախագահ Հաճի Հիւսնի փաշա, Պետական Խորհուրդին անդամ Ահմէտ փաշա, Պոլսոյ ոստիկանութեան տնօրէն Մազհար պէյ և ուրիշ պաշտօնատարներ երէկ իրիկուն կայս. պալատան մէջ իֆթար ընելու պատիւը ունեցան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'ըսէ թէ Վեհ. Սուլթանը մեծ գումարներ յատկացուցած է օսմ. նաւատորմը աւելցնելու ու վերանորոգելու և օսմ. մարտանաւերը նոր դրութեանց համաձայն բարեկարգելու համար։

ՆՈՐ ՏԱՐԻ.— Լատինական Նոր Տարին առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեց եւրոպական վեհապետներուն որոնք հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեցին։

—Դեսպանատուներուն մէջ երէկ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։ Մասնաւոր չքասեղաններ պատրաստուած էին։ Բաժակներ պարպուեցան Վեհ. Սուլթանին և եւրոպական վեհապետներուն կենացը։

—Գերմանիոյ դեսպանը ու դեսպանուհին, երէկ առտու, ներկայ գտնուեցան Նոր Տարւոյ առթիւ Այնալը Չէշմէի եկեղեցիին մէջ կատարուած կրօնական արարողութիւններուն։ Դեսպանատան մէջ շնորհաւորական արարողութիւններ չկատարուեցան, վասն զի Պարոն Մարշալի որդւոյն սուգը տակաւին չէր աւարտած։ Գերման գաղթականութեան անդամները դեսպանատուն գացին և իրենց անունները արձանագրեցին տումարի մը մէջ։

—Իտալիոյ դեսպանատան մէջ սովորական հացկերոյթը չտրուեցաւ՝ Ումպէրթօ թագաւորին մահուան սուգը աւարտած չըլլալուն համար։

—Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպանատան մէջ ալ երէկ սեղան մը տրուեցաւ որուն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ, Իտալիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները և ուրիշ հրաւիրեալներ։

—Թեւթոնեայի սրահին մէջ երէկ իրիկուն նուագահանդէս մը տրուեցաւ որուն ներկայ գտնուեցան գերման գաղթականութեան երեւելիները։

—Յունաց Պատրիարքական փոխանորդը Նոր Տարւոյ առթիւ երէկ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ դեսպաններուն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Աթէնքէն կը գրեն եւրոպական լրագիրներուն.— «Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները օրըստօրէ աւելի կը մտերմանան. Օսմ. պաշտօնեաները միշտ դիւրութիւններ կ'ընծայեն հելլենական հիւպատոսարաններու հետ եղած պաշտօնական յարաբերութիւններու մէջ։ Վերջերս Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը արժանացած է կայս. մեծարանքներու։ Երկու դրացի տէրութեանց միջեւ եղած բարւոք յարաբերութեանց մէկ ապացոյցը կազմած են Վեհ. Սուլթանին կողմէ վերջերս հելլենական դեսպանին ի պատիւ տրուած սեղանը և եղած կայս. մեծարանքները։ Դեսպանը անմիջապէս հեռագրով իր տէրութեան տեղեկութիւն տուած է կայս. այդ շնորհներուն մասին։ Դեսպանին այդ հեռագիրը Աթէնքի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ գոհունակութիւն պատճառած է իբրեւ ամենակարեւոր պարագայ մը։ Այդ պարագաներէն կը մակաբերուի թէ Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ բանակցութեան առարկայ եղած խնդիրները քիչ ատենէն պիտի կարգադրուին։»

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ կառավարութիւնը մերժեր է հելլէն կառավարութեան առաջարկութիւնը՝ Եգիպտոսի մէջ երկրորդ ընդհանուր հիւպատոսութիւն մըն ալ հաստատելու մասին։ Եգիպտական կառավարութիւնը յայտարարած է թէ դաշնադրութիւնները ո եւ է տէրութեան իրաւունք չեն տար մէկէ աւելի ընդհանուր հիւպատոս ունենալու։

—Գահիրէի մէջ Անթուան Եուսուֆ և Էօժէր Մուժին անուն երկու մարդասպաններու նկատմամբ մահու պատիժ գործադրուեր է։

—Եգիպտոսի արեւելեան նշանաւոր երաժիշտներէն Մէհմէտ Օսման էֆ. մեռնելով իր տասներկու զաւակներուն իբրեւ ժառանգ ձգեր է «ուտ» մը և փոքր թմբուկ մը։

—Եգիպտացի Իպրահիմ Հիւսնի պէյ աշխարհի շրջանը կատարելու համար ճամբայ ելեր է։ Նախ Կարմիր ծովի ճամբով Պապիւլմանտէպ, անկէ Սէյլան կղզին ու Հնդկաստան այցելելէ ետքը Ամերիկա պիտի երթայ. յետոյ Եւրոպա պիտի անցնի, ուրկէ Եգիպտոս պիտի դառնայ։

—Աղեքսանդրիոյ ելեկտրաշարժ թրամուէյներու թելերէն մէկը խզուելով երկու ձիերու զարնուեր ու զանոնք սպաններ է։

—Իպրահիմիէի մէջ սիկառէթի թուղթ ծախող յոյն մը օսմ. ծխախոտի Ռէժիի պանտրոլներուն կեղծը շիներ է։ Տուն խուզարկութիւն կատարուելով մեծաքանակ պանտրոլներ և զանոնք պատրաստելու յատուկ վիմագրութեան երկու քարեր գտնուեր են։

—Աղեքսանդրիոյ անգլիական հիւպատոսարանին դատարանը վերջերս շահեկան դատով մը զբաղեցաւ։ Ֆիթֆիի անուն մարդ մը Ռէմլէի երկաթուղիին մէջ կառախումբին տակ մնալով սրունքը կտրուած էր։ Այդ անձը դատ բացած էր նոյն երկաթուղիին Ընկերութեան դէմ։ Անգլիոյ հիւպատոսարանին դատարանը դատը տեսնելով, Ընկերութիւնը դատապարտեց, դարմանի ու դատական ծախքերէն զատ, հազար վեց հարիւր անգլիական ոսկի հատուցանելու Ֆիթֆիին իբրեւ փոխարժէքը անոր կորսնցուցած սրունքին։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ պեղումներ կատարող գերման հնագէտ մը Ամուտսուվարի անուն կոթողին մօտ եգիպտական հին տաճարներու վերաբերող արձան մը և քանի մը մումիաներ գտեր է։

ՉԷԹԻՆԻԷԷՆ կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Սերվեք, Սեւ Լեռան կառավարութիւնը փափաքելով որ սահմանագլուխին վրայ բարեկարգութիւնը պահպանուի, Պոտվոկրաչէէի մէջ զօրախմբութիւն մը հաստատած և յանձնած է բարձրաստիճան սպայի մը։

ՊՈՒՔՐԷՇԷՆ կը հեռագրեն թէ Ռումանիոյ կառավարութիւնը պիտի չվերանորոգէ Պուլկարիոյ հետ առեւտրական դաշնադրութիւնը՝ որուն պայմանաժամը տարւոյս վերջը կ'աւարտի, մինչեւ պուլկար կառավարութիւնը դա միջոցներու չդիմէ Պուքրէշի մէջ դա պարտուած Պուլկարներուն համար։

ՊԱՆՔԹՕՆՕՏԵՐԸ.— Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնը նկատելով որ հինգ ոսկինոց պանքթօնօտերու հարիւր յիսուն հազար ոսկինոցի չափ հինցած են, դիմում ըրաւ ելմտական Նախարարութեան, որպէս զի հինգ ոսկինոց հարիւր յիսուն հազար ոսկիի նոր պանքթօնօտեր շրջաբերութեան հանուին և հիները ջնջուին։

ԻՊՐԱՀԻՄ ՊԷՅ, կայս. մասնաւոր Արկղին քարտուղարը, որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։ Ցուղարկաւորութիւնը այսօր պիտի կատարուի։ Մարմինը Անատոլը Հիսարէն Պէյլէրպէյ փոխադրուելով, Եահեա Էֆէնտիի թէքքէին պարտէզին մէջ պիտի ամփոփուի։

ԽԱՌՆՈՒՐԴ ԱԼԻՒՐՆԵՐ.— Սամսոնէն ու Մարսիլիայէն Գավալայի մաքսատունը տարուած կարգ մը ալիւրներ տարրալուծուելով հաստատուեր է որ առողջութեան վնասակար են, վասն զի թէ՛ լեղի են և թէ պէտք եղած քանակութեամբ «կլուէին» չեն պարունակեր․ հետեւաբար տառեց մուտքը արգիլուեր է․ Ներածող վաճառականները այդ առթիւ հարգ մը խարդախութիւններու կը դիմեն եղեր․ Այդ խառնուրդ ալիւրները պարունակող պարկերուն բերանը լաւ տեսակ ալիւր կը դնեն եղեր, քննիչներն ալ ՚բնականաբար վրայի մասը առնելով կը տորրալուծեն ու կը հաստատեն թէ խառնուրդ չէ․ բայց այդ խարդախութիւնը երեւան հանուեր է․ Սէլանիկի մաքսատան քիմիագէտը տեղեկագրեր է որ ալիւրներու պարկերուն ամէն տեղերէն ալ նմոյշներ առնուին․ Նաև Քավալայի համար քիմիագէտ մը կարգուի, վասն զի տեղւոյն Թաղապետական բժիշկը որ այդ տարրալուծումը կը կատարէ, քիմիագիտութեան հմուտ չէ․

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ․— Կրթական նախարար Զիւհտի փաշայի որդի և արտաքին գործոց նախարարութեան Թարգմանութեանց սենեակին քարտուղարներէն վաճառեալ Ասըմ պէյի կնոջը եօթը հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուեցաւ՝ ցկեանս ստանալու պայմանով․

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍԷՆ Օտեսա ղրկուած նարինջները և այլն նորքին մաքսէ զերծ պահելու համար խորհրդակցութիւն կը կատարուի․

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը նկատելով որ օտանիէ թէզքէրէսիներու և անցագիրներու ստացումը և սպառումը մարդահամարի պաշտօնեաներուն կը պատկանի և գործուելիք անկանոնութիւններուն պատասխանատուն անոնք են, որոշեց որ անցագրի պաշտօնեաներէն մասնաւոր երաշխաւոր չպահանջուի․

—Նոյն նախարարութիւնը որոշեց թէ գաղթականներն ալ կրնան տասանորդի տուրքեր վարձել, եթէ տէրութեան կողմէ իրենց տրուած և տասը տարի չանցած հողերուն կէսը և աստոնց վրայ իրենց կողմէ շինուած տուներուն ամբողջը իբրեւ երաշխաւորութիւն ցոյց տան․

ԻԶՄԻՏԻ կառավարական պաշտօնատան շէնքը նորոգելու և կահաւորելու համար 164,985 ղրշ․ պիտի ծախսուի․

ԻԶՄԻՐԻ նաւահանգիստը գտնուող անգլիական մարտանաւերը Սէլանիկ ու Պիրէոն հանգիպելէ ետքը Մալթա պիտի երթան․ Ասոնց երեք Մանշ պիտի ուղեւորին, իսկ երեքը Միջերկրական պիտի մնան․ Մանշ երթալիքները ապրիլ ամսուն պիտի հետեւին այն զրահանաւին որով Կայզեր խէսանը իր ընտանիքով պիտի այցելէ Անգլիոյ բոլոր գաղթավայրերը․ Կ՚ըսուի թէ փետրուար ամսուն Իզմիրի նաւահանգիստը պիտի ժամանէ անգլիական մեծ նաւաբաժին մը՝ Լորտ Չարլս Պէրէսֆորտի հրամանատարութեամբ․

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ․ Չէրքաչէվ՝ Պուքրէշի ու Պէլկրատի ռուսական դեսպանատանց զինուորական կցորդ Լէվէնտովէչ զօրավարին հետ՝ այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս․ Պատրիարքին․ Զօրավարը Ն․ Սրբազնութեան յանձնեց Սերպիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին լուսանկարները՝ անոնց ստորագրութիւններով, զորս Աղեքսանդր Թագաւորը ռուս զօրավարին յանձնած էր Յունաց Ս․ Պատրիարքին տրուելու համար․

ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ․— Ուաշինկթընի ելմտական նախարարութեան կողմէ հրատարակուած վիճակագրութենէ մը կ՚երեւայ թէ 1899էն 1900 Փոքր Ասիայէն 2,962 և Ռումէլիէն 285 հոգի Ամերիկա գաղթած են․ 1898ին Փոքր Ասիայէն 2,436 և Ռումէլիէն ալ 80 հոգի գաղթած են․

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ նախարարութեան կուսակից լրագիր մը կ՚ըսէ թէ պուլկար կառավարութիւնը Պանք մը Բարիէն և Պանք մը Բէյլի Պաէն հարիւր միլիոն Փր․ի փոխառութիւն մը կատարելու համար բանակցութեան մէջ է․ Այդ երկու պանքաները պիտի կազմեն պորտաթուղթ շրջաբերութեան հանելիք դրամատէրներու ընկերութիւնը․ Կը յուսացուի թէ բանակցութիւնները քիչ ատենէն գոհացուցիչ արդիւնք մը ունենան․ Փոխ առնուելիք գումարը պիտի յատկացուի արտաքին ու ներքին կարգ մը երերուն պարտքերու հատուցման և ելմտական տագնապին փարատմանը․ Բանակցութիւնները նախարարապետ Պ․ Իվանչով անձամբ կը կատարէ՝ Ֆէրտինանտ իշխանին հետ համախորհուրդ․

ԿՏԱԿ ՄԸ․— Իզմիրի յունական հիւանդանոցին մէջ մեռած Մրխսուլա Պաղչէլի անուն յոյն կին մը նոյն հիւանդանոցին կտակեր է հինգ հազար ոսկի արժող իր կալուածները․

ԿԱԼՈՒԾԱՀԱՄԱՐԻ նոր գործողութիւնը, ինչպէս յայտնի է, սկսած է․ Պաշտօնեաները Ֆընտըգլը ու Գալաթաչի և շրջակայ թաղերուն մէջ այդ գործողութիւնը աւարտելով, Բերայի ու Տոլմա Պաղչէի կողմերունը սկսած են․

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ․— Ծանուցուեցաւ թէ Պոլսոյ ու Բերայի կողմերը վերջերս յաճախ գողութիւններ կը կատարուին․ Ոստիկանութեան նախարարութիւնը հրաման տուաւ որոնց որ անկ է խստիւ պատուիրել գիշերապահներուն թէ պահպանութեան մէջ եթէ թերանան, խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուին․

ՁԷԹԵՐԸ․— Բժշկական վարչութիւնը խորհրդակցութիւն կը կատարէ արտօնելու որ տեղական ձէթերը եթէ հարիւրին տասնըհինգ թթուուտ պարունակեն, ընդունուին հանրային սպառման համար, վասն զի այդ չափը չի վնասեր հանրային առողջութեան և օտար երկիրներէ բերուած խառնուրդ ձէթերէն աւելի աղէկ է․

ԱՆԱՏՕԼԻԿԻ երկաթուղիներու Ընկերութեան պարտաթուղթերը Պէրլինի սակարանին մէջ ընդունուեր են․

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը, երէկ, կրթական պաշտօնարանը երթալով տեսակցեցաւ նախարար Զիւհտի փաշայի և արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Ալի Ղալիպ պէյի հետ․

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ․— Քաղաքապետութիւնը տեղեկագրեց բժշկական վարժարանի վերատեսչութեան, որպէս զի Կ․ Պոլսոյ մէջ ծախուած մազի ու մորթի ներկերը եթէ տեղական ըլլան, բժշկական վարժարանին կողմէ քննուին և շիշերուն վրայ պատուող մը դրուի հաստատող անոնց անվնաս ըլլալը․ Իսկ Եւրոպայէն բերուածներն ալ մաքսատանց մէջ քննուին․

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ․— Ռուս կառավարութիւնը վերցուց Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ որոշուած քարանթինան․

ԵԱՆԵԱՅԻ մէջ Ռամազանը չաբաթ օրը սկսեր է․

ԿԱՅՍ․ ԹԻՒՆԱՊԱՀ դէր-գնդապետ Սատըք պէյ Իզմիր գնաց․

ԽԱՇՈՒԼԻ գինը Փր․ մը բարձրացեր է եւրոպական հրապարակներուն վրայ․

ՆԵՐՈՒՄ․— Նյտըռնի նահանգին ոստիկան-զինուորներու հարիւրապետներէն Հաճի Ահմէտ աղա որ կարգ մը պատճառներով հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր, բարձրագոյն ներման ոուժանացաւ․

ՀՐԴԵՀ․— Երէկ գիշեր, ժամ 6ուկէսին Պոլսոյ Սիւլէյմանիէի կողմը Եղմարօֆ Թաղի Մէտրէսէ փողոցին տնակէ մը հրդեհ ծագեցաւ և չորս կողմը տարածուելով ութ տուներ այրեցան․ Հրդեհը սկսած տնակին մէջ կը բնակէր Եուսուֆ Զիյա անուն մարդ մը․ Կ․ Պոլսոյ զինուորական հրամանատարը, ոստիկանութեան նախարարը և ուրիշ պաշտօնատարներ հրդեհին վայրը փութացած էին․ Ֆրանսական դեսպանատան Վոթուռ պահականաւէն սպայ մը ու տասնըհինգ նաւազներ ջրհանով մը օգնութեան փութացին․ Ֆրանսական նաւազներէն մէկը տան մը վրայ ելլելու աշխատած միջոցին, պատը փլաւ և ինքզինքը վար նետելով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ․ Ֆրանսական նաւազը անմիջապէս Սպարապետի Դրան հիւանդանոցը տարուեցաւ․ Հրդեհը սկսած տնակին մէջ կին մը վոխէն սնտուկին մէջ պահուած էր, բայց ազատեցաւ․

ԱՆՑՆԱՍՊԱՍՈՒԹԻՒՆ․— Անցեալ օր Եւսէպեհ Գալըզըլըի կողմը անձնապան եղած տղայ․ Եոանիսի էֆ․ սակարանի մէջ դրամ կորսնցնելէն յուսահատեր է․

ԲԱՐԻԶԻ առաջնակարգ դեղագործներէն Պ․ ԲՐԻՒՆԻՔ տեղեկացած ըլլալով թէ ՆԷՕՐՕԶԻՆ անուամբ ապրանք մը կը ծախուի, պարտականութիւն կը զգայ ծանուցանել հասարակութեան և դեղագործներուն թէ, ՆԷՕՐՕԶԻՆ ինչպէս նաեւ ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻՔ անունները միմիայն իրեն սեպհականութիւններն են և թէ իրմէ զատ ոչ ոք իրաւունք ունի այդ անունները գործածելու․

Թէ ՆԷՕՐՕԶԻՆ և թէ ՆԷՕՐՕԶԻՆ ԲՐԻՒՆԻՔ անունները—որոնք Պ․ ԲՐԻՒՆԻՔԻ գործատան յատկանիշերն են—ու անոնց սեպհականութեան իրաւունքը, ինչպէս ամէն երկրի նոյնպէս ալ օսմ․ կայս․ կառավարութեան կողմէ վաւերացուած ըլլալով, ամէն անոնք որ այդ երկու անուններով իրենց որ և է ապրանքը ջնել կ՚ուզեն, կեղծարար պիտի նկատուին ու ըստ այնմ դատի պիտի ենթարկուին․ 2—4

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ․— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ․ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը․— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնաբուժուրկ տնձերու դիմել Տքթ․ Պառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ ակռը դնել երերուն և անցաւ ակռաները արհեստական ամենազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, ևայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ՚ապահովեն․

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ․ Պառիի լիովին գոհ մնալու համար․ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ․

Ամէն օր կ՚ընդունի ժամը 9էն (Ը․ Ե․) մինչև իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը․

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Այս գիշեր դեսպանական վեցերորդ երեկոյթ, բոլորովին նոր ծրագրով․ Պ․ Ռամիլեզ որ միշտ ջանք չի խնայեր իր վարած հաստատութիւնը առաջնակարգ դիրքի մը մէջ դնելու համար, նոր արուեստագէտներ վարձած է, որոնք այս գիշեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի ելլեն բեմ վրայ․ Մասնաւորաբար կը յիշենք Պ․ Բառլօ՝ պարտիկ լարախաղաց մը՝ որ հասարակութեան հիանալի փորձեր պիտի ընէ, ինչպէս նաև Օրիորդ Սիւզանը․ Քոլիպրիները միշտ հոն են․ Սինեմաթօկրաֆը նոր տեսարաններ պիտի ներկայացնէ․

Յառաջիկայ ուրբաթ արտաքոյ կարգի երեկոյթ ի նպաստ Քոլիպրիներու․

Ազգային Լուրեր

Կրօն․ Ժողովոյ երէկուան նիստը գումարուեցաւ Պատրիարքարանի մէջ․ Ժողովը կարգ մը եկեղեցական և ամուսնական գործեր նկատողութեան առնելով, հարկ եղած տնօրինութիւնները ըրաւ և մասնաւորապէս հետեւեալ որոշումները տուաւ․

Պանտրմայի և Հայ գիւղի ազգայիններու կողմէ խնդրագիրներ հասած էին Պատրիարքարան, որոնցմով Թաթուլ վարդապետի ներուելով իր վիճակը վերադարձուիլը կը խնդրուէր․ Ժողովը նկատելով որ Թաթուլ վարդապետ իրեն մասին եղած վարչական կարգադրութեան համակերպելով կանոնական ապաշխարութիւնը լրացնելու համար արդէն Արմաշու վանքը գացած է, ներեց անոր և որոշեց որ յառաջիկայ տօնական օրերու առթիւ վերադառնայ Պանտրմա, իր վիճակին Ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար․

—Պուզկուրտլուզի Գրիգոր քահանան ժողովոյ ատեանը կանչուելով, յանդիմանուեցաւ իր մէկ անկարգ ընթացքին համար, խրատուեցաւ որ զգուշանայ ասկէ վերջ գայթակղական արարքներէ, և պատուիրուեցաւ որ քառասուն օր եկեղեցւոյ մէջ ապաշխարէ․— Վանայ առաջն․ տեղապահ Սահակ Ծ․ Վ․ տեղեկագրով մը վանքերու ցուցակը ղրկած էր Պատրիարքարան, խնդրելով որ բացառիկ կերպով վիճակին մէջ Վանորէից Խորհուրդ մը կազմուի, հսկելու համար վանքերու վրայ, և առանձին վանահայր, միաբանութիւն ու հոգաբարձութիւն ունենալ․ Ժողովը յետ խորհրդակցութեան որոշեց գրել տեղապահին թէ քանի որ իւրաքանչիւր վանք ունի իր առանձին հոգաբարձութիւնը, հետեւաբար Վանական Ժողովոյ պէտք չկայ․ միայն հոգաբարձութիւն չունեցող վանքերու համար պէտք է այդ մարմինը կազմել և կամ ուրիշ միջոցաւ կարգադրել․—Որոշուեցաւ Խարբերդի առաջն․ փոխանորդ կարգել Եղիշէ Ծ․ Վ․ Գալֆաեանը․— Ատանայէն Համբարձում էֆ․ Ամասունի դարձեալ խնդրած էր կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուիլ․ Ժողովը կրկնեց իր նախկին որոշումը թէ, մինչեւ որ նախապէս դիտուած պատճառները չվերնան, կարելի չէ այդ խնդրոյն գործադրութիւնը․— Գաղատիայէն Խորէն քահանայ Քիպիրեան ժողովին գրած էր թէ ձեռագիր Բարոզգիրք մը և ձեռագործ պայուսակ մը Եոզղատի առաջն․ Տեղապահին կողմէ վար դրուած է․ Ժողովը որոշեց գրել նոյն Տեղապահին, որ այդ գոյքերը Գաղատիոյ վանքը վերադարձնէ․

—Նպաստից Յանձնաժողովն ալ գումարուեցաւ երէկ Ս․ Պատրիարքին նախագահութեամբ․ Յանձնաժողովը յառաջիկայ տօներուն առթիւ իր նիստերը դադրեցնելէ առաջ, պէտք տեսաւ մէկմէկ նպաստ ղրկել կարօտեալներու և մասնաւորապէս բանտարկեալներու, ինչպէս արդէն սովորութիւն եղած է․ Գոհացուցիչ է որ յանձնաժողովը իր այս նիստին մէջ նկատողութեան առնելով գաւառական նպաստընկալ վարժարաններու վիճակը, անոնց բարեկարգութեան և կանոնաւորութեան համար խորհրդակցեր և ուշեր է այս մասին հրահանգներ հաղորդել նոյն Հոգաբարձութիւններուն․ Ձենք գիտեր թէ հաղորդուած հրահանգները ի՛նչ են, բայց կը սպասենք որ հրատարակուին անոնք աւելի որոշ հասկցուելու համար թէ ո՛րքան կրնան նպաստել բաղձացեալ բարւոքումը առաջ բերելու․ Յանձնաժողովը Շապին Գարահիսարի մէջ մէկ քանի դպրոցներու բացման համար 2 ոսկւոյ նպաստ մը յատկացուցեր և կէս ոսկի ալ Չերմիկի դպրոցին բացման համար տալ որոշեր է․

—Սեբաստիայէն կը գրեն մեզ թէ տեղւոյն առաջնակարգ փաստաբաններէն Մկրտիչ էֆ․ Փոլատեան՝ որ կատարեալ խղճմտութեամբ կը վարէր Թաղ․ Խորհրդոյ ատենադպրութեան և Նորընծեր Հոգաբարձութեանատենապետի պաշտօնը, պարտաւորեր է հրաժարիլ՝ կարգ մը խըծբծանքներու հանդէպ․ Այդ հրաժարումը ցաւ պատճառեր է տեղւոյն ժողովրդեան․

—Թիֆլիսէն կը գրեն․—«Կուկիոյ քաղաքի Նորաշէն Ս․ Աստուածածնի եկեղեցւոյ միաբան Աղեքսանդր քահանայ Տէր Յովհաննէսեանը փոխանակ մեկնելու Հաղպատի վանքը՝ համաձայն Սինոդի որոշման, նա անցեալ նոյեմբեր 30ին առանց հոգեւոր իշխանութեան գիտութեան և թոյլտուութեան հեռացել է Թիֆլիսից և յայտնի չէ թէ որտեղ է․ Յիշեալ քահանան անցեալ յուլիս ամսից պարտաւոր էր կատարել Սինոդի որոշումը, գնալ և երկու ամսով քաւել իր յանցանքը Հաղպատի վանքում, բայց յամառում էր․ Մերձաւոր հոգեւոր իշխանութիւնը ստիպուած դիմում է մարմնաւոր իշխանութեան, Սինոդի որոշումը կատարելու համար և այդ միջոցին Տէր Աղեքսանդր չկամենալով հնազանդիլ, ինչպէս ասացինք, հեռանում է Թիֆլիսից․ Ասում են որ նա Էջմիածին է ուղեւորուել պատժից ազատուելու յոյսերով․— Եթէ յիշեալ քահանայի մասին վերոգրեալը ճիշտ է, ապա պէտք է մեր զարմանքը յայտնենք, թէ ինչպէս մի քննայ․ կարողանում է առանց մերձաւոր հոգեւոր իշխանութեան թոյլտուութեան հեռանալ իր պաշտօնատեղից․ չենք ուզում հաւատալ որ առանց թոյլտուութեան Էջմիածին գնացող քահանան ընդունելութիւն գտնէ Էջմիածնում․ ո՛չ միայ թէ պատժից ազատուի, այն ժամանակ երբ նա ըմբոստութեամբ կրկնակի պատժի է արժանի»։

—Դարձեալ Թիֆլիսէն կը գրեն․—Էջմիածնայ մէջ նոյեմբեր 20ին հանդուցեալ Գ․ Ջանշեանի յիշատակին երեկոյթ սարքուեց Գէորգեան Ճեմարանի դահլիճում․ Երեկոյթին նախագահում էր Ս․ Հայրապետը․ Ներկայ էին բոլոր ուսուցչական մարմինը և կոչնականներ․

—Շուշիէն հաղորդում են թէ նոյեմբ․ 21ին Սրբազան Առաջնորդ Գառնակերեանը գոհաբանական մաղթանք կատարեց Թագաւոր կայսրի առողջութեան համար․ Ներկայ էին քաղաքիս քահանաները, դպրանոցի տեսուչ Բենիկ վարդապետը, դպրանոցի ուսուցչական խումբը, աշակերտները և մեծ բազմութիւն․ Մաղթանքը կատարուեց Ղազանչեցոց եկեղեցում․

Հեռագիր Այսօրուան

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

ԲԱՐԻԶ, 1 յունուար․— Հանրապետութեան Նախագահը ընդունեց կառավարական բոլոր ներկայացուցիչները․ Ընդունելութիւնները շատ փայլուն եղան․ Պապական նուիրակը, դեսպանական մարմնոյն անունով, Նոր Տարւոյ առթիւ շնորհաւորութիւններ մատոյց Պ․ Լուպէի․ յիշեց Բարիզի Արուեստահանդէսին աշխարհի մէջ առաջ բերած մեծ ազդեցութիւնը․ Պապական նուիրակը Ֆրանսայի համար մաղթեց երջանկութիւն ու փառք՝ արժանի իր անցեալին և քաղաքակրթիչ պաշտօնի նկարագրին․ Միանգամայն յոյս յայտնեց թէ նոր դարը պիտի տեսնէ ժողովուրդներու միջեւ եղբայրակցութեան հաստատութիւնը․ Պ․ Լուպէ պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց տէրութիւններուն՝ արուեստահանդէսին գործակցելնուն համար․ Յոյս յայտնեց թէ այդ գեղեցիկ գործը առաջ պիտի բերէ մարդասիրական ուղղիչ գաղափարներու տարածումը․ Նախագահը ակնարկեց Չինու մէջ տէրութեանց համաձայնութեանը․ յոյս յայտնեց թէ դիւանագիտութիւնը պիտի յաջողի ձեռք բերել ժողովուրդներու բարեկամական համաձայնութիւնը․ Պ․ Լուպէ ողջունեց նոր դարը որ ըստ մարդկային համերաշխութեան արշալոյսը պիտի ըլլայ․

ԿՒՆԵՑ ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԸ

ԲԱՐԻԶ․—Բանից ժողովը անպարտ արձակեց Կինէն հազարապետը․

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ԼԻՎԱՏԻԱ․— Ռուսիոյ կայսրը աչքէ անցուց Չինէն վերադարձող զինուորները և բանախօսութիւն մը արտասանեց․

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ․—Չինու կայսրը շնորհակալութիւն յայտնեց Ցարին՝ Մանչուրիան Չինու վերադարձնելու մասին ըրած առաջարկութեանը համար․

ԼՈՆՏՈՆ — Բէքինէն կը հեռագրեն Բէյ Մէյ Կազէթի թէ Տէրութիւնները գինադադար կնքեր են, քանի որ Չին ընդունած է հաշտութեան պայմանները․

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 դեկտ․—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ Հէլվէթիայի անգլիական զինուորական կայանը, Մաչատոտըրփի կայարանին մօտ, յարձակում մը կրեր է․ Ցիսուն Անգլիացիներ սպաննուեր կամ վիրաւորուեր են եւ երկու հարիւր գերի ինկեր են․ Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ կացութիւնը փոխուած չէ․ Պօէր զօրախումբերը փոքր խումբերու բաժնուած են և դէպ ի Քարնավարոն կը յառաջանան․ Ֆրէնչ զօրավարը գրաւեց Վէնթէրստորբը․ Նոքս և Պուայէ զօրավարը թող չեն տար Տէվէթի որ դէպ ի հարաւ յառաջանայ․

ՔԻՊԹԱՈՒՆ, 1 յունուար․—(Ռիւթէրի հեռագիր)․—Ռոզմէտի մօտ երկու հարիւր Պօէրներ կառախումբ մը կեցուցին ու այրեցին․ Վաթսուն Անգլիացիներ գերի ինկան․ Իշխանութիւնները պատուիրեցին կիներուն և տղոց՝ հեռանալ Ռոզմէտէն․

ԼՈՆՏՈՆ․—Լորտ Քիչնէր Բրէթորիայէն կը հեռագրէ թէ Նոքս զօրավարը կը հալածէ Տէվէթ զօրավարը․ Անգլիացի զօրավարը ռազմամթերքներ գրաւած և ազատ արձակած է 76 Պօէրներ զորս Տէվէթ պարտաւորած էր պատերազմելու․ Ֆրէնչ զօրավարը սասերկու Պօէրներ գերի բռնեց և բազմաթիւ սայլեր գրաւեց․

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ․— Բէքինէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Չինացիները ընդունած են Տէրութեանց պայմանները և յայտագիր մը ղրկած են՝ բանակցութեանց սկսիլ խնդրելով․

—Լրագիրները Բէքինէն դեկտ․ 31 թուականով հեռագիր մը կը հրատարակեն ըսելով որ երեկ Տէրութեանց դեսպաններուն տրուած ծանուցագիրը չինական պատուիրակներուն կողմէ, սալպէս է․— Չինական պատուիրակները, Չինկ ու Լի-Հունկ-Չանկ, Չինու անունով կ՚ընդունին առաջարկուած պայմանները և կը խնդրեն տեսակցութեան համար օր մը որոշել․

ՊԷՔԻՆ․— (Ռիւթէրի հեռագիր) Չին դեկտ․ 30ին ընդունեց Տէրութեանց հաւաքական ծանուցագիրը․

—Պարոն ֆոն Քէթէլէրը սպաննող Թէնհայ երէկ գլխատուեցաւ ոճիրը գործուած տեղը․ Չինկի ու Լի-Հունկ-Չանկի և տէրութեանց դեսպաններուն տեսակցութիւնը երկու օրէն տեղի պիտի ունենայ․

ԼԻՎԱՏԻԱ․— Ցարը աչքէ անցուց Չինէն վերադարձող զինուորները․ Ներկայ գտնուեցաւ զինուորներուն տրուած սեղանին․ Ցարը բաժակաճառ մը արտասանելով շնորհակալութիւն յայտնեց զինուորներուն՝ անոնց ազդեցիկ ընթացքին համար․ Նաեւ երջանիկ վերադարձ մաղթեց իրենց ընտանիքներուն մօտ․

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԲԱՐԻԶ․—Ֆրանսայի ու Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարները, նոր Տարւոյ առթիւ, շնորհաւորական ջերմագին հեռագիրներ փոխանակեցին․

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	11 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	12 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	10
Ռումէլի Երկթ. զոց.	Ֆր.	112	
Ամէնէն բարձր գին	»	112	37 1/2
Ամէնէն վար գին	»	110	75

ԲԱՑՈՒՄ 20 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	25	11
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	111	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		1	04
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ		6	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» ժուիսանս		197	—
« պարտաթ.		454	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		64	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	20
Բարիզ » »	Ֆր.	22	87 1/2
» » » չէք	»	22	70
Պէռլին անտոկոս չէք	Մարք	18	52
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	77

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	38
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ Իմբէրիալ	»	90	10
Քըիմից	»	55	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	01
Մէթալիք	»	96	—
Ռուպլի Աղթաղրամ	Օ. Ո.	8	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 31 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	57
» » 3 1/2 %		102	90
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	42
) զոց.	»	23	42
» » » Բ.			
« « « Գ.	»	26	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	538	—
Օսմանիէ	»	443	—
Ռումէլի Երկաթուղի	»	112	25
Օսմ. Մաքսատուն	»	522	—
Օսմ. Ռէժի	»	316	—
Երիօռիթէ Թիւրք 4 %		480	—
Քրէտի Լիօնէ		1014	—
Իտալական Ռանթ	»	94	85
Սպանիական արտաքին	»	70	12
Թրանսվալ	»	65	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	90
Զեղչադեղ	«	3	

ԼՈՆՏՈՆ, 31 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	97	63
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	48	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.	22	87
Օսմանեան Պանքա	11	63
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	31	—
» Մոնոփոլ	41	—
Պուլկարական 1888	81	—
Եժիբսիէն Իւնիֆիէ	104	—
Տօմինիալ	103	50
Թրանսվալ	2	68
Այտըն Երկաթուղի	10	50
Փոխառութիւն	25	315

ՎԻԵՆՆԱ, 31 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Լոնտոնի վրայ	»	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	106	70
Օսմ. Ռէժի	»	292	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 31 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	05
Ռումէլիի Երկաթուղի	110	50

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ

Հարիւրին հինգ տոկոսաւոր օսմ. մաքսային պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն 17 թիւ կտրոնները որոնց պայմանաժամը 1895 յունուարին աւարտած է, եթէ մինչեւ դեկտ. 31/13 յունուար 1900 չներկայացուին, անվաւեր պիտի նկատուին

Կ. Պոլիս 6/19 դեկտ. 3—6

ՍԷՆ ԺՈՐԺ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
HOPITAL S. GEORGES
Մանկանց Սէն Ժորժ հիւանդանոցի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ՝ տօքթէօր Յակոբօֆ պիտի կատարէ սոյն հաստատութեան մէջ մանկանց հիւանդութեանց խորհրդակցութիւններ և վիրաբուժական գործողութիւններ ամէն հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը, մինչեւ կէս օր (ժամը 9էն 12 Ը. Ե.)։
691 Կնիք Հիւանդանոցի
Ղալաթիա, 18 դեկտ. 1900 5—8

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՉԻԼՕԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ
Թիւ 32, Կալիտա, Սոկաքէնն փողոց
Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ․ Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ գործեր կը կատարէ․ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ․ Արեւելեան Ռումէլիի Երկաթուղի Ընկերութեան թղթակցութեան բոլոր հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին․
Ամբողջ 7 1/2 ղրուշ
Կէս 5 »
Քառորդ 3 »
Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի Համիտիէ արհեստից վարժարանին վիճակահանութեան ձեռնարկի ներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ հետեւեալ գիներով․
Ամբողջ 80 ղրուշ
Կէս 40 »
Քառորդ 20 »
Մէկ ութերորդ 10 » 693

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ
Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու. —Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Համօրուլօ խան, Նորաշէն վերնայարկի անկիւնը, Թիւ 33
Այս վաճառատան տէրն և հիմնադիրն, Արտակ Մոսիկեան, շատ տարիներ այս արհեստով զբաղած, ուրիշներու հետ ընկերութեամբ հագուստի վաճառանոցներ կազմակերպած, իր փորձառութեան և ուղղամտութեան շնորհիւ, յաճախորդաց վստահութիւնն ու համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, այս ձեռնարկով ալ յաջողութեան ամէն պայմաններով կը ներկայանայ․
Առաջին կարգի վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է վաճառանոցին մէջ.—Ի վաճառ հանուած բոլոր հագուստները, ամբողջապէս ձեռքով կարուած, վերջին նորաձեւութեան անթերի նմոյշներ են, խարդախ կերպասներ երբեք չեն գործածուիր. իսկ գիներու մասին ճշգրիտ գաղափար մը այն ատեն կարելի է ունենալ, երբ ապրանաց վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ մարդ․
Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը․
—Մեր ամառուան հագուստը Հաճի Շահին վաճառանոցէն առնենք․
—Բայց այդ վաճառանոցը խանին մէջտեղն, երկար սանդուխով կ՚ելլուի․ ո՞վ պիտի յոգնի մինչեւ հոն․
—Կ՚ելլենք, հոգ չէ, վաճառանոցին տէրը իր արհեստին մէջ շատ կարող ու փորձառու մէկն է․ մեր ճաշակին համեմատ ճիշդ և նորաձեւ հագուստներ ամէն տեղէ աւելի հոն պիտի գտնենք․ եթէ ուզենք յատկապէս ձեւել կու տանք․ գիներն այնքան աժան են որ կարծես թէ գոնէ քաշուելու մտքով, ունեցած ապրանքները ձեռքէ հանելու կ՚աշխատի․ 140 ղր․ի բալթօներ հոն տեղ 90ղրշ․ի կը ծախուին․
—Ի՞նչպէս կը չահի ուրեմն
—Կը չահի որովհետեւ—Ա․ Ընկեր չունի որ շահածը բաժնէ․ Բ․ Անձնական ծախքն այնքան չափաւոր է որ ապրանքին գինը բարձրացնելու չի հարկադրուիր․ Գ․ Չինքը ճանչցող և իրեն համակրող շատ յաճախորդ ունի, ամէն մէկէն քիչ քիչ կը շահի բայց գումարը մեծ կ՚ըլլայ․ Դ․ Բախտաւորաբար ուրիշներու, վաճառատան վարձքը և ծախքը խիստ անշան են․— Ե․ Քիչով գոհ սրտով կ՚ըսէ․ «Ալլաը պէրէքէթ վերսին․»
Վաճառատունը կիրակի օրերը բաց է— Վերջին գին—Մէկ թիւը 2 ղրշ․ — Նորոգութեան աշխատութիւնները ձրի․ 598

ՍԹՈՐԺԻ ՄՕՌԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 18 սեպտ. 1888
Պարոնայք Սթող եւ Պօուն,
Ցորմէ հետէ սկսած եմ գ րծածել ձեր Սթողն օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային եւ անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս համով եւ յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծ ր համարուելու Մօռիւ ձկան իւղէն եւ կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՂ ՄԸ

Կազդուրող, զօրացնող և արիւն մաքրող դեղերուն ամէնէն ազդեցիկը զօրաւորն ու անուշահամը ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻՆ է որ խիստ դիւրաւ կը խմուի․ Ձկան իւղը, Քինքինան և ուրիշ իստախառն դեղերը շատ անշան կը մնան ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻԻՆ քով, որուն նկատմամբ բժիշկներու հազարաւոր նամակներէն հետեւեալները կարդացէք․

Սիրելի Պ․ Նուրի, Հվռը, 23 Յուն․ 1899
Ձեր գինիին նկատմամբ արդէն յայտնած հաստատուն գաղափարներս անգամ մը եւս կը կրկնեմ․ երբեք այս ատենէն կատարեալ և ազդու դեղ մը չէր հասած ձեռքս, տղայոց յատուկ հիւանդութեանց պարագաներուն՝ երբ հարկ ըլլայ ձկան իւղ գործածել, անոր տեղ ապահովապէս պէտք է տալ ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻՆ, որուն ազդեցութիւնը կրկնապատիկ է ամէն տեսակէտով․ Ձեր գինիին ուրիշ մէկ առաւելութիւնն ալ այս է որ, տղայք մեծ ախորժակով կը խմեն զայն և դիւրութեամբ կը մարսեն․ ՏՕՔԹ․ ԺԻՊԿՌ

Բաֆրա, 15 Նոյեմբ․ 1898
Պ․ Նուրի․ Շատ անգամներ փորձած էի Ձեր գինին, տկարակազմ, անարիւն ու տժգոյն հիւանդներու և ջղային գործարաններէ նեղուողներու վրայ և անոր շնորհիւ մեծամեծ յաջողութիւններ ձեռք բերած․ Այս անգամ [illegible] զայն դեռատի աղջկան մը որ թոքերուն տակ դեղձեր (պէզ) ունէր եւ [illegible] վրայ խոցի (սրաճա) սկզբնաւորութիւն մը կը նշմարէի․ ուրախ եմ յայտնել որ, չորս ամիս ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻ գործածելով հիմա բոլորովին առողջացած է աղջիկն, որուն նշանտուութիւնը կատարեցին երէկ․ ՆՕՔԹ․ ՌԱՎԻՕՆ

Լրացնելու համար մեր պարտականութիւնը կը կրկնենք որ մի միայն եւ մի միայն ՆՈՒՐԻԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԻՆԻ առէք առանց խաբուելու կեղծերէն կամ նմանութիւններէն, զորս շահամոլներ պիտի ջանան տալ ձեզ իբրեւ Նուրիի գինիին չափ ազդեցիկ դեղ, մի հաւատաք ՆՈՒՐԻԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԻՆԻՆ է միայն առողջարար․ ՏՕՔԹ․ ՏԷԼՄԻ

Կը ծախուի Կ․ Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն և դեղի [illegible]թերանոցներուն մէջ․ 80 12—12

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուականը
(20 [illegible] 1310)

ԱՄԷՆ. ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕՍՄ. ԵԷՆԻ խան, Գարաքէօյ Գալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմքեն
Չաւուշեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարքուճճըլար, Զարքըլը խան, Թիւ 21 — 194

ՏԻԵԶԵՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՅՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիեզերի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆատ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։ Ոսկրածիկ տղոց ոսկորները կը շտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և [illegible] տղոց։ Յղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փսխեր և աւելի կորովի տղաք կը ծնին։ Լաքթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամեն հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

PRINTEMPS

O ԲՐԷՆԹԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 345

Այն վաճառատան մէջ ամենաչափաւոր գիներով կը ծախուին Բարիզի ամենէն գեղեցիկ նորաձեւ ապրանքները, որոնք վերջերս բերուած են Բարիզէն։ Այս անհաւատալի աժանութեան պատճառը սա է որ O Բրէնթան վաճառատունը կը գոհանայ պզտիկ շահերով, այնպէս որ իր ապրանքներուն գինը այնքան դիւրագին է որքան իր ապրանքները լաւ տեսակէ են և չեն նմանիր այն ապրանքներուն, որոնք ուրիշ վաճառատուներու մէջ, իրաւ է թէ, աժան գնով կը ծախուին, սակայն իրենց տեսակին ազնուութեան ու ճաշակի մասին շատ հեռու կը մնան մեր ապրանքներէն։ Հետեւաբար O Բրէնթան վաճառատան մէջ շատ նպաստաւոր գիներով կը վաճառուին մետաքսեայ ամենէն գեղեցիկ կերպասները, նոր տեսենեկրով, վերջին նորաձեւութեամբ բրդեղէններ, fouդիւմցու այլ և այլ տեսակ գեղեցիկ ասուիներ, ասղնագործուած թաւիշէ կամ ասուիէ մանդօներ, ամենավայելուչ ձեւերով, ասղնագործուած fouդիւմներ, ժանեկազարդ մետաքսեայ միսօներ ու շրջազգեստներու, մետաքսեայ պլուզներու և փոքրիկներու համար գեղեցիկ կառնիդիւրներ։

Վերջերս Բարիզէն բերել տրուած է գեղեցիկ ու վայելուչ գլխարկներու ճոխ հաւաքածոյ մը, որոնք շատ նպաստաւոր գիներով կը ծախուին։ 8—25

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԱՒԱՐՏՈՒՄԸ
Գրական հսկայ ձեռնարկի մը

ՄԵԾ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Գաղղիերէնէ Տաճկերէն
2240 մեծադիր եր. 3000 ընտիր պատկեր

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԱԺԱՆ ԳԻՆ
Թղթակազմ 40, ընտիր կազմուած 50 դրշ.
Այս գնով պիտի ծախուի մինչեւ յառաջիկայ Մարտ 1, ուրկէ վերջ մէկ մեճիտ յաւելում պիտի ըլլայ գիներուն վրայ։

Գաւառներէն 10 ղրուշ աւելի պէտք է ղրկել իբր փոստայի ծախք, կանխիկ, կամ փոստայի փուլ։

Հեղինակ
ՎՍՄ. ՇԷՄՍԷՏՏԻՆ ՍԱՄԻ ՊԷՅ
Տէր եւ հրատարակիչ
ՎՍԵՄ. ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ
Տէր եւ Տնօրէն «Սապահ» լրագրոյ

Այս բառարանը իր տեսակին մէջ միակն է որ ցարդ հրատարակուած ըլլայ մեր հրապարակին վրայ։ Գիտական, արհեստական, բժշկական, հնախօսական, ճարտարապետական ամէն փրանսերէն բառ, ունի իր ուղիղ ստոյգ պատկերն ու տաճկերէն համանիշը, դիւրահասկանալի բացատրութիւններով ու տարբեր առումներովը։ Ով որ կ'ուզէ կատարելապէս ըմբռնել փրանսերէնը և հասկնալ կարդացածին ճշգրիտ իմաստը, կատարեալ գոհացում պիտի գտնէ այս բառարանին դիմելով։

Գ. տպագրութիւնն է այս, որ երբեք չի կրնար բաղդատութեան դրուիլ իր նախորդներուն հետ, քանի որ թէ՛ դիրքին մեծութեամբ, թէ՛ ստուարութեամբ և թէ պատկերներովը բոլորովին կ'քումի կը մտնէ իրմէ առջի հրատարակութիւնները։

Բաց ի Սամի պէյէ, անուն ունեցող գրագէտներու խումբ մը աշխատակցած է այս բառարանին, զայն կատարելագործելու դիրքի մը վերածելու և հասարակութեան անհրաժեշտ մէկ պէտքը գոհացնելու համար։

Այս բառարանին Վսեմ. հրատարակիչը նկատելով որ այս Գ. տպագրութենէն առաջ Բ. տպագրութիւնը տնգործածելի պիտի մնայ, հասարակութեան ծառայութիւն մը մատուցանելու դիտումով կը ծանուցանէ թէ՝ ո՛վ որ Բ. տպագրութենէն ունի, մաքուր պահած է զայն և կ'ուզէ փոխել այս պատկերազարդ տպագրութեան հետ, պէտք է թղթակազմին համար 20 իսկ կազմուածին համար 30 ղրուշ վճարէ։

Պատկերազարդ փրանսերէնէ թուրքերէն այս ընդարձակ բառարանը կը ծախուի միմիայն Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճամբան թիւ 7, Սապահ լրագրի տպարանը։ 4—10

ՌԻՒՄԱԹԻԶՄԷ ՏԱՌԱՊՈՂԻ ՄԸ
ՆԱՄԱԿԸ

Ազնիւ ընթերցող,

Ձեզի ծառայութիւն մատուցանելու նպատակով գրեցի այս կարճ նամակս, ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք կ'աղաչեմ։

Ես՝ ռեւմաթիզմի տանջանքներէն յուսահատած դժբախտ մըն էի, կեանքիս մեծագոյն մասը ցաւերով, խոտուքներով, խիթերով կ'անցնէի, յուսահատելու աստիճան տառապանքով։ Շատ անգամ անդամալոյծի երեւոյթ կ'առնէի, անկարող կ'ըլլայի աջէն ձախ դառնալ։ Թեւերս, թիկունքս ու սրունքներս կը փատնային, այնչափ սաստկութեամբ կ'ազդէր ռեւմաթիզմը ամբողջ կազմուածքիս վրայ։

Մեծահռչակ բժիշկ մը որ ռեւմաթիզմի (յօդացաւի) մասնագէտ էր, ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԵՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕԻ ԴԵՂԸ, յանձնարարեց ինձ։ Ես որ բազմաթիւ փորձերէ յուսահատած էի, թէեւ քիչ մը կասկածով բայց վերջապէս չէի մը գնեցի։ Գինը սուղ թուեցաւ աչքիս, բայց առաջին պանեօն ընելուս պէս, ցաւերս հետ դադրեցան ու սկսայ ազատ շունչ առնել։ Յետոյ ամէն երկու օրն անգամ մը 40 աստիճան տաք ջուրի մէջ կէս ժամի չափ պանեօ կ'ընէի ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԵՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕԻ ԴԵՂՈՎ։ Տասներկուերորդ պանեօն կատարելապէս բժշկուեցայ և հիմայ այն տոնէն ի վեր ողջ առողջ հանգիստ կեանք կը վարեմ, միայն ամիսը մէկ պանեօ կ'ընեմ, հիւանդութեան վերադարձին դէմ նախազգուշութեան համար։ Այս առաւելութիւնս վայելելով, համոզուած եմ որ ռեւմաթիզմի ամէնէն աժան դեղը ՏՕՔԹ. ԼԱՄՕԻ ԱՐԻՒՆ ՇԻՆՈՂ ԵՒ ՀԱԿԱՌԵՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ ՊԱՆԵՕԻ ԴԵՂՆ է, որովհետեւ հիւանդութիւնը հիմնապէս կը բուժէ։

Նիս 1899 մարտ 15 ԱԼՊԷՐ ԺՕԶԷՖ

Տօքթ. Լամօի արիւն շինող հակառեւմաթիզմային պանեօի դեղը, ամէն մեծ դեղարաններու և դեղավաճառանոցներու մէջ կը ծախուի։ 652 9—30

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆՈՆԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով տրտօնուած
1853 սեպտ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Մր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Մր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱն ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, գէտանս թօշակ, եւլն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ. առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, շաբաթական փոքր վճարումներով.—(մինչեւ հիմա այս պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տղենաւի, երկաթուղիի, բիւճիկլի եւլն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), ապահովելով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆ. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԼՖ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Վոյվոտա խան, թիւ 7, 8, 9։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամէն տեսակ երեք անգամ կը մեկնի Լիվէրբուլ և Ամերիկա երթ-

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէըլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8125	Սիպրիա	2935
Էթրուրիա	8121	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՍԻՆ ԿԷՐ
ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները գլուխ անցք. պողպատեայ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշանէ համբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց թիւ 13։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ,
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբոֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՑԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՑԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀՕՒՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ընդհ. Հէլ։ Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Քօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալչէրթօ	3607	Քօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Քօրսօ	835	Հէրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արքօսգօ	2377	Տրիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Բօրոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրունօ	841	Տրինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էյրօ	2464	Իտաշօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Տէյլօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ջիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Քալիբսօ	1357	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Քամէօ	1244	Ֆրիտօ	954	Քօլպինօ	2807	Բալէրմօ	1637	Վատօ	1914
Տագօ	1094	Ֆինկալ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2728	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1052	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2398
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Տիտօ	2697	Գալիլէօ	2060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Քօլօրատօ	4235	Կըզանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօրիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 10ին։

Moroffo շոգենաւը, նաւապետ Ճէյց, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն պիտի մեկնի Պոլսոյ համար ամսոյս 11ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 23—24, Րիւշիւթ Մէյէթ խան, Ղալաթիա 377

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏԸՄ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանեի զառեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպլուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատեսակ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն՝ ցաւով դիմելու եւ բուժած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորանշան եղանակաւ, նուրբ, [illegible] և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն լաւ շարժք, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մասնաճիւղ —Պոլսոյ կողմը Մահմուտպաշա ՔՈՒՆԻՆՔ 11 — 197

ՆԻՒ ԵՈՐՔ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Ըն.
Ամենաճին Միջազգային Ընկ. Ն
Կեանց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՄ 225 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի 5,503,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բօլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առաջին տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին բոլոր մուսհաճաբներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Է. ՕՐ. ՀՈՒՐԹԸԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քէնիշ-Պասսարօտ
192 Ա. ՔՈՒՉԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐՔԸՆԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵՑԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ԾՈՎԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ
Յունվ 7ին Անադոլի, Անատոլ եղերքէն։
ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ
Յունվ. 2ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 8ին Անադոլի, ուղ. Մարսիլիա։
Համեմատական Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Չ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Ֆէթ Հանէ Քարաքէօյ։ 516 Թ. ՔԷԹՈՒԼ

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլ և Ամերիկա գիծ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօ
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան	
Ռոմէնեան	10500	Իճիբշիան	
Քէսդրիան	10500	Արմ.ըն	
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	
Գօլոմպիան	8000	Ասէնեան	
Հօրճիան	8000	Անատոլուզիան	
Պոսդոնիան	8000	Ալզաշիրն	
Ֆիրճինեան	8000	Լէսպիան	
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	
Ֆլամինիան	3700	Լիպսոն	
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի ատէրներէն կը խնդրուի [illegible] ապրանքի փոխադրելու կամ [illegible] յանձնելու համար [illegible] գրել շոգենաւուն ժամանելէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
600

COMP RUSS
NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻ
Շաբթական երթեւեկութիւն

19 1 Ուտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
20 2 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10ին միջօրէէն առաջ [illegible] Աղեքսանդրիա, Բորդ-Սայիտ, [illegible] Յաֆա, Պէյրութ եւ Բիրէ
21 3 Ուտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
21 3 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, [illegible] Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ [illegible] Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Կիր. 22 4 Ուտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

[illegible]
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրբուլ, Փէյրութ, [illegible]
[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
[illegible] խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 [illegible]

Առաջնորդ ՑԱՐԻՀ ԽՈՒՄԲԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

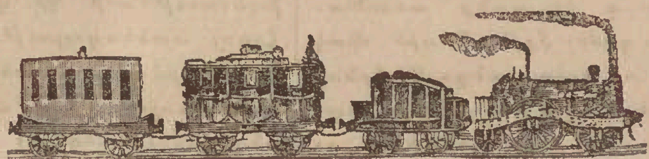

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ ՉԷՔՄԷՃԷ

1900 Մայիս 1էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹԻՒ / ԿԱՅԱՐԱՆ	8	10	12	*62	14	16	*18	20	22	*24	26	*28	30	*32	*34	36	*38	40	42	*44	46	48	50	52	54
	Առաւօտէն մինչեւ կէս օր											ՄԵԿՆՈՒՄ						Կէս օրէն մինչեւ իրիկուն							
Կ. Պոլիս	6 14	6 45	7 19	7 38	8 14	8 48	9 13	10 10	10 38	11 09	12	1	1 37	2 05	3 02	3 32	4 20	4 50	5 18	5 46	6 14	6 47	7 10	7 42	
Գում-Գաբու	6 27	6 55	7 29	7 54	8 29	8 58	9 28	10 2	10 48	11 19	12 10	1 10	1 47	2 15	3 12	3 42	4 30	5	5 28	5 56	6 24	6 57	7 20	7 53	
Եէնի-Գաբու	6 31	6 59	7 33		8 33	9 02	9 32	10 24	10 52	11 23	12 14	1 14	1 51	2 19	3 16	3 46	4 34	5 04		6	6 28		7 24	7 57	
Սամաթիա	6 36	7 05	7 39		8 39	9 07	9 37	10 29	10 57	11 28	12 19	1 19	1 56	2 24	3 22	3 51	4 39	5 09		6 05	6 33		7 29	8 02	
Եէտի-Գուլէ	6 41	7 08	7 44	8 13	8 44	9 13	9 44	10 34	11	11 33	12 23	1 24	1 59	2 29	3 26	3 56	4 44	5 14		6 10	6 38		7 34	8 07	
Մագրիգէօյ	6 56		8 02	8 34	9 01	9 26	9 56	10 46		11 45	12 36	1 36		2 41	3 41	4 09	4 59	5 27	5 46	6 25	6 48	7 15	7 46	8 19	
Այ-Ստէֆանօ	7 06		8 12	8 50	9 11		10 07	10 56		11 57		1 48		2 51	3 51		5 11		5 56	6 35		7 25	7 58	8 29	
Քիւչիւք-Չէքմէճէ				9			10 15			12 05		1 56					5 19						8 06		

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹԻՒ / ԿԱՅԱՐԱՆ	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	**43	45	**47	49	51	**53	61	55	**57
	Առաւօտէն մինչեւ կէս օր												ՄԵԿՆՈՒՄ					Կէս օրէն մինչեւ իրիկուն								
Քիւչիւք-Չէքմէճէ			7 04								10 25			12 16		2 16							6 25	6 47		
Այ-Ստէֆանօ	6 15	6 46	7 15	7 52		8 14	8 51		9 42		10 36		11 31	12 27		2 27		3 31		4 45		6 12	6 36	7 04		
Մագրիգէօյ	6 27	6 58	7 27	8 64		8 27	9 30		9 54	10 10	10 48		11 43	12 39	1 47	2 39		3 43	4 30	4 57	5 53	6 24	6 48	7 21	7 53	
Եէտի-Գուլէ	6 39	7 13	7 42		8 17	8 42		9 16	10 05	10 32	11 03	11 31	11 55	12 54	1 59	2 56	3 25	3 54	4 42	5 1	6 08	6 39	7 05	7 44	8 05	
Սամաթիա	6 [illegible]3	7 17	7 46		8 21	8 46		9 20	10 09	10 36	11 07	11 35	11 59	12 58	2 03	3	3 29	3 57	4 46	5 16	6 12	6 43	7 08		8 09	
Եէնի-Գաբու	6 48	7 22	7 51		8 26	8 51		9 25	10 14	10 41	11 12	11 40	12 04	1 03	2 08	3 05	3 35	4 02	4 51	5 21	6 17	6 49	7 13		8 14	
Գում-Գաբու	6 53	7 27	7 56	8 22	8 31	8 56	9 21	9 30	10 18	10 46	11 17	11 4	12 08	1 08	2 13	3 10	3 40	4 07	4 58	5 26	6 22	6 55	7 18	7 58	8 [illegible]4	
Կ. Պոլիս	7 01	7 35	8 04	8 30	8 3	9 04	9 29	9 38	10 26	10 54	11 25	11 53	12 16	1 16	2 21	3 18	3 48	4 15	5 06	5 34	6 30	7 03	7 26	8 07	8 3[illegible]	

* Այսթէֆանոսի եւ Քիւչիւք Չէքմէճէի միջեւ ուրբաթ եւ կիրակի օրերը բանող այս կառախումբերուն ծանուցումը զատ ստորեւ հրատարակուած է։
** Քիւչիւք Չէքմէճէի եւ Այսթէֆանոսի միջեւ ուրբաթ եւ կիրակի օրերը բանող այս կառախումբերուն ծանուցումը՝ զատ ստորեւ հրատարակուած է։
ԱԶԴ.—Մինչեւ նոր ծանուցում, 8,12, 26, 40, 44, 13, 35, 47, 49 եւ 51 Թիւով կառախումբերը՝ միայն մէկ վայրկեան Չէյթուն Պուռնին պիտի կենան։
Այնչափ լայնածաւալ չեղող բեռեր՝ առաւ ց բայառութեան ամէն կառախումբ պիտի ընդունին. իսկ լայնածաւալ եղող բեռերը՝ միայն 61 եւ 62 Թիւով կառախումբերը պիտի ընդունին։
Արեւելեան եւրոպայի ժամանակը՝ Կ. Պոլսոյ ժամացոյցին հետ բաղդատմամբ չորս վայրկեան տռաջ է։

(Ուրբաթ եւ կիրակի օրերը)

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԹԻՒԵՐԸ / ԿԱՅԱՐԱՆ	62	18	24	28	32	34	38	44
			Մեկնում					
Այսթէֆանոս	8 50	10 07	11 57	1 48	2 53	3 53	5 11	6 37
Ֆլօրիա	9 —	10 16	12 06	1 58	3 03	4 03	5 21	6 45
Քիւչիւք Չէքմէճէ	9 02	10 18	12 08	2 —	3 05	4 05	5 23	6 47

Կ. ՊՈԼԻՍ ԺԱՄԱՆՈՂ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԹԻՒԵՐԸ / ԿԱՅԱՐԱՆ	43	47	53	57
		Մեկնում		
Քիւչիւք Չէքմէճէ	3 20	4 28	6 18	7 41
Ֆլօրիա	— —	4 35	6 26	7 49
Այսթէֆանոս	3 29	4 43	6 34	7 57